

**A Budapesti Értéktőzsde Zrt. Felelős
Társaságirányítási Bizottságának Monitoring
Jelentése a Felelős Társaságirányítási
Ajánlásoknak való megfelelésről**

I. BEVEZETÉS

A felelős társaságirányítási ajánlások alkalmazásának általános célja, hogy elősegítse az áttekinthető és hatékony piaci működést, támogassa a jogszabályok érvényesítését - különösen a részvényesi jogok és tulajdonosi funkciók megfogalmazását, valamint gyakorlását illetően -, továbbá összehangolja a kibocsátók, a befektetők, valamint a kibocsátó társaság környezetének érdekeit. A hatékony felelős társaságirányítás a kibocsátó társaság értékének növekedését, illetve a részvényesek érdekeinek és egyéb érdekelt felek jogainak eredményes képviselését segíti elő.

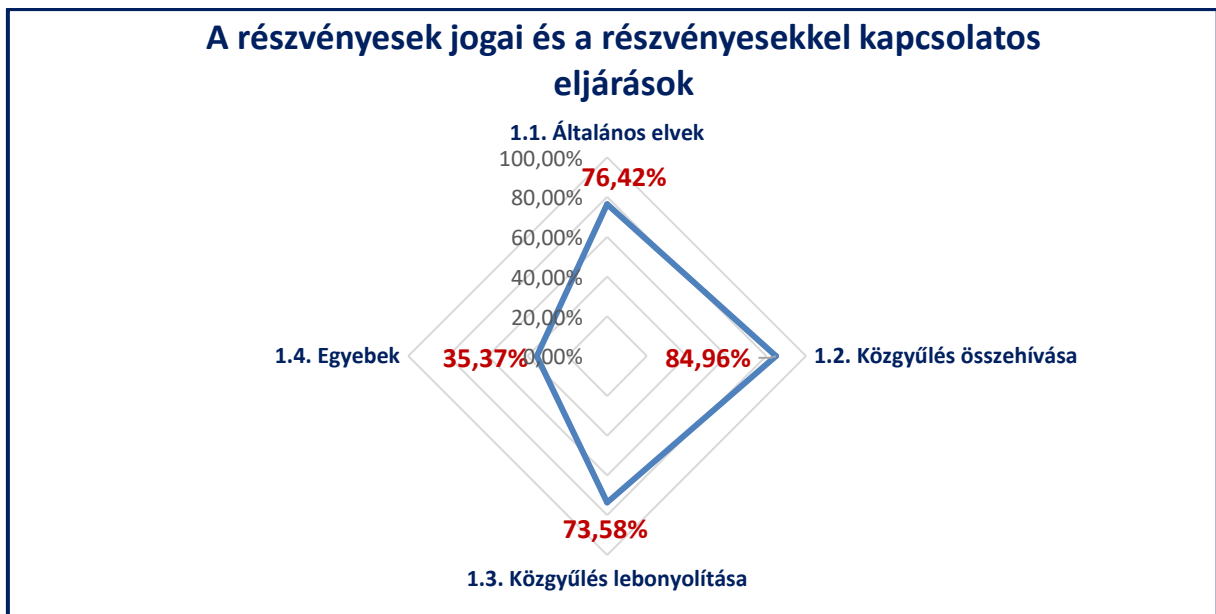
A Bizottság 2014/208/EU ajánlása szerint a vállalkozásoknak az adott vállalatirányítási kódex betartására, illetve az attól való eltérés jobb indokolására ösztönzése érdekében a meglévő nyomon követési rendszer keretében hatékony nemzeti szintű figyelemmel kísérés szükséges. A BÉT szakmai bizottságaként a Felelős Társaságirányítási Bizottság (a Bizottság) általános feladata, hogy irányítsa a Felelős Társaságirányítási Ajánlások továbbfejlesztését a hazai szakmai igények, az EU jogszabályok és más közösségi jogi aktusok és az általános nemzetközi tendenciák figyelembe vételével, valamint képviselje a szakmai szempontokat a társasági jog továbbfejlesztése terén. A 2014/208/EU ajánlás rendelkezéseinek megfelelően a Bizottság, a BÉT szakmai szervezete közreműködésével elvégezte a kibocsátók 2017-es évről készített felelős társaságirányítási jelentéseinek áttekintését és elemzését, melynek fő megállapításait jelen Monitoring Jelentésében összegzi.

A jelen Monitoring Jelentés módszertani sajátossága alapján a felelős társaságirányítási jelentések megfelelési szintet érintő statisztikai adataira fókuszál, kiemelve a jelentősebb, illetve tipizálható eltérések indokait (egyes esetekben kibocsátói kategóriánként), valamint – esetenként – a megfelelésben az előző évhez képest történt változásokat.

II. ÖSSZEFOGLALÓ MEGÁLLAPÍTÁSOK

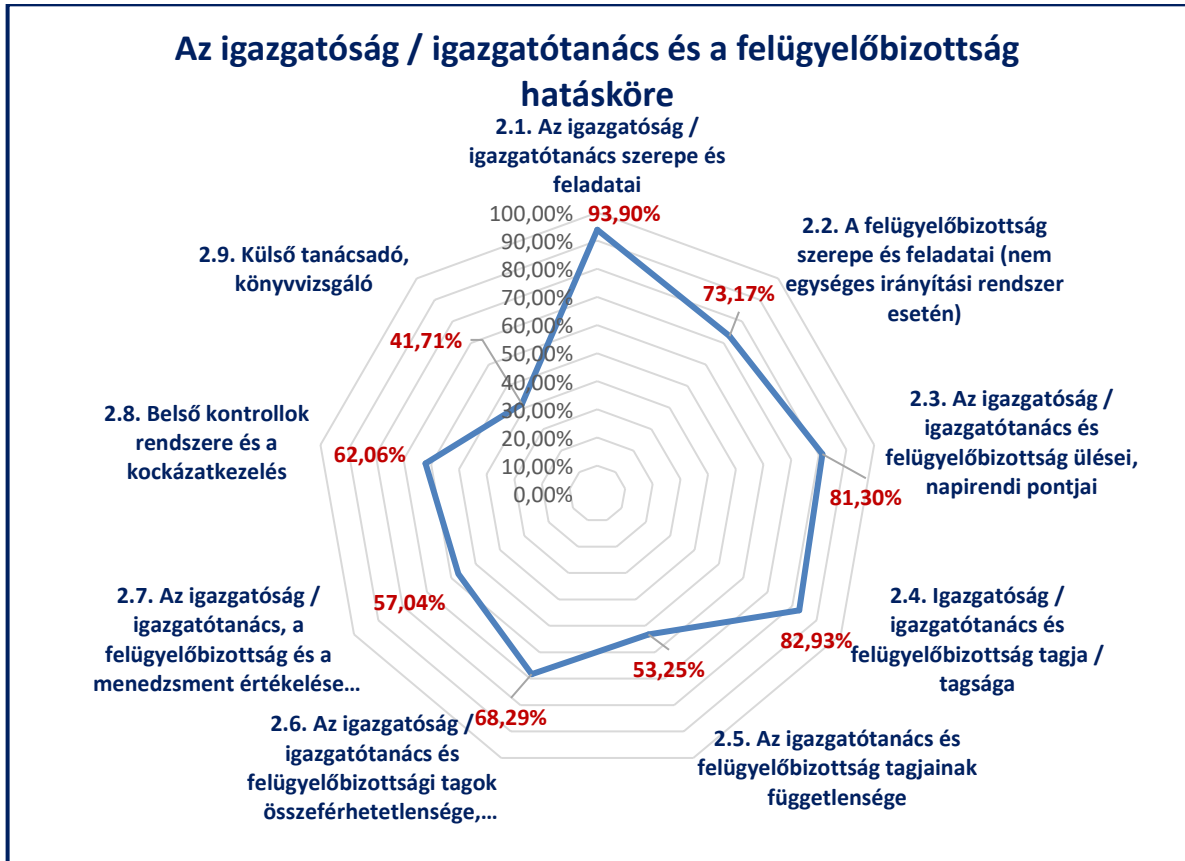
A BÉT Felelős Társaságirányítási Bizottsága - a kibocsátók 2017. évre közzétett felelős társaságirányítási jelentéseinek áttekintése alapján, - figyelembe véve a 2014/208/EU bizottsági ajánlás rendelkezéseit, - a részvényesek, a befektetők és az egyéb érdekeltek megfelelő tájékoztatása érdekében a következő összefoglaló megállapításokat teszi.

1. A jelentésekből megállapítható, hogy az ajánlások összesített megfelelési aránya megközelíti a 60%-ot (58,88%), amely közel azonos a tavalyi év általános megfelelési mutatójával, egy jelzés értékű, 1%-os javulást is felmutatva.
2. Egyértelműen pozitív tényként könyvelhető el, hogy viszonylag magas arányban, átlagosan 75,95%-ban feleltek meg a kibocsátók a részvényesek joggyakorlásával kapcsolatos általános elveknek és elvárásoknak, kiváltképp a közgyűlések összehívására és lebonyolítására irányuló ajánlások esetében, amelyek alapvető fontosságúak a nyilvánosan működő részvénytársaságok esetében.

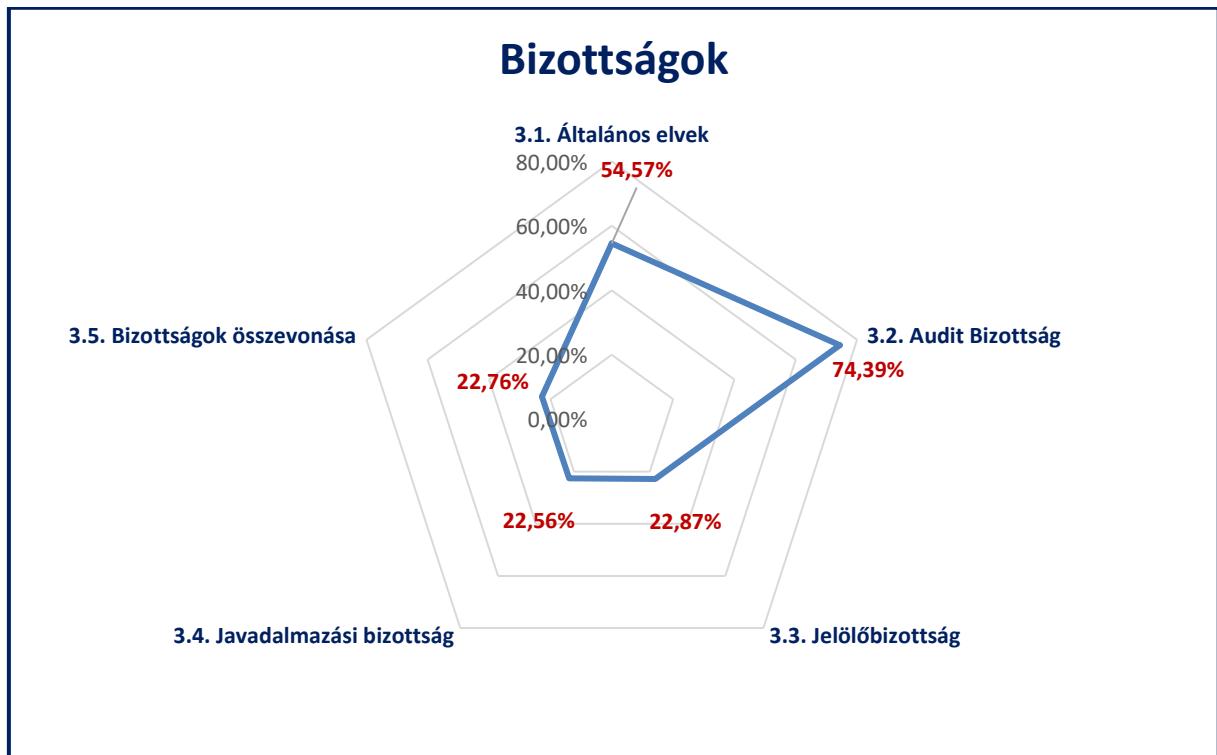

3. Az igazgatóság/igazgatótanács és felügyelőbizottság működésével kapcsolatos ajánlások esetében az átlagos megfelelési arány 61,58% volt.

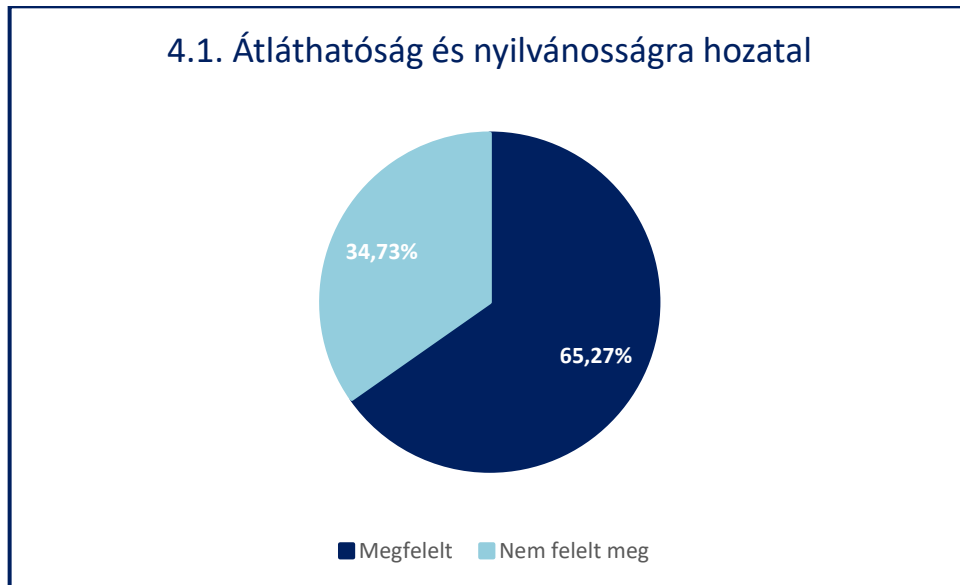
Ezen belül is elsősorban az igazgatóság/igazgatótanács szerepére és feladataira vonatkozó ajánlások bizonyultak legszélesebb körben bevett gyakorlatnak (93,90%), és láthatólag nagyobb kihívást okozott a könyvvizsgálókra és a külső tanácsadók igénybevételére vonatkozó ajánlások követése (41,71%). Viszonylag alacsonynak mondható a vezető tisztségviselők függetlenségére vonatkozó ajánlásoknak való megfelelés is 53,25%-kal.

4. A bizottságok létrehozására és működésére vonatkozó ajánlásoknak való megfelelés rendkívül alacsony mértékű volt (35,89%) a tavalyi évhez hasonlóan. A megfelelési ráta az audit bizottság esetében jónak mondható, tekintettel arra, hogy e bizottság működését a Ptk. is szabályozza. A jelölő- és javadalmazási bizottságok alkalmazása továbbra sem vált bevett gyakorlattá a tőzsdei kibocsátók körében, ezt mutatják az alacsony megfelelési mutatók (22,87% és 22,56%).

5. Az Átláthatóság és nyilvánosságra hozatal körében megfogalmazott ajánlások átlagos megfelelési mutatója 65,27%, ami kétségtelenül helyet hagy egy javuló tendenciának. Pozitívként mondható el, hogy a legfőbb transzparenciával szemben támasztott elvárások magasabb arányban teljesültek (mint pl. a befektetők azonos elbírálása és tájékoztatása – 97,56%, IFRS elvek szerint készített beszámolók – 87,8%), azonban pl. az angol nyelvű tájékoztatás és a társasági eseménynaptár közzététele még alacsony százalékokkal szerepel (41,46% és 56,1%), bár egyértelműen javuló tendenciát mutat tavalyihoz képest.

Az egyes ajánlásoknak való megfelelések részletes bemutatását, az eltérések esetleges magyarázatait a III. fejezet tartalmazza.

III. A FELELŐS TÁRSASÁGIRÁNYÍTÁSI AJÁNLÁSOKNAK VALÓ MEGFELELÉS RÉSZLETES ELEMZÉSE

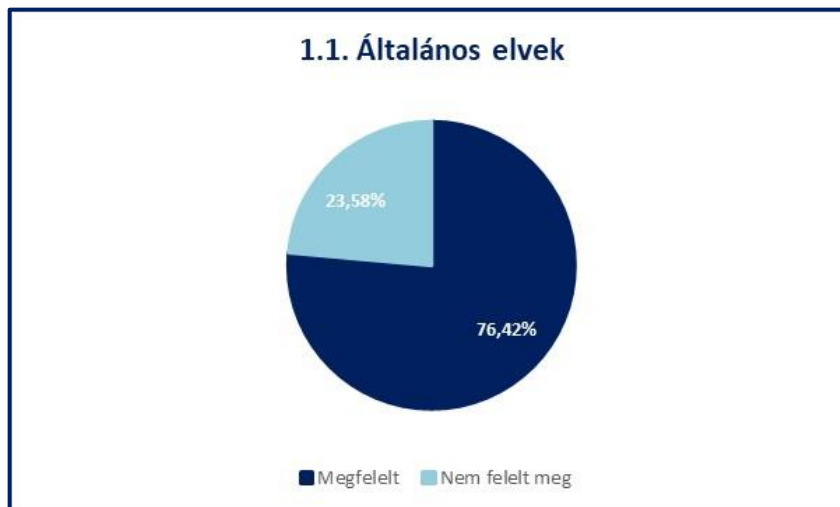
A BÉT Felelős Társaságirányítási Ajánlásainak 2. és 3. sz. mellékletei előírják, hogy a kibocsátók felelős társaságirányítási jelentéseik részeként táblázatok kitöltésével nyilatkozzanak arról, hogy a BÉT által kiadott Felelős Társaságirányítási Ajánlások meghatározott pontjaiban megfogalmazott ajánlásokat, javaslatokat saját társaságirányítási gyakorlata során milyen mértékben alkalmazták. A Monitoring Jelentés III. fejezete ezen kibocsátói nyilatkozatokat tekinti át összesítő jelleggel.

1. 1. Az Ajánlások 1.1.1. pontja előírta, hogy az igazgatóság/igazgatótanács gondoskodott arról, hogy a részvényesek megfelelő időben hozzájussanak a jogaik gyakorlásához szükséges információkhoz. Ennek az ajánlásnak 2017-ben a kibocsátók 95,12%-a tett eleget.

Az Ajánlások 1.1.2. pontja kimondta, hogy a társaság részvénystruktúrájában az „egy részvény-egy szavazat elvet” alkalmazza. Ezt az ajánlást a kibocsátók 70,73%-a teljesítette.

1.1.1. Azon BÉT ajánlásban foglaltaknak, miszerint az igazgatóság vagy az igazgatótanács gondoskodik arról, hogy a részvényesek a megfelelő időben hozzájussanak azon információkhoz, melyek a jogaik gyakorlásához elengedhetetlenek, a kibocsátók 95,12 %-a eleget tett. Ez az arány 4,88 %-kal alatta marad a 2016-os megfelelési aránynak.

1.1.2. A kibocsátók 70,73%-a megfelelt azon ajánlásnak, mely szerint a társaság az „egy részvény – egy szavazat elvét” alkalmazza (a 70,73% szinte teljesen megegyezik a tavalyi statisztikában szereplő 71 %-kal). Az ajánlásban való eltérés viszonylag magas arányát – az érintett kibocsátók által erre adott magyarázat szerint – az adott társaság elsőbbségi részvénysorozatokat is magában foglaló – részvénystruktúrája, illetve a törzsrészvénynek nem minősülő egyes részvénysorozatokhoz meghatározott szavazati jog korlátozások okozzák.

1.2. – 1.3. Közgyűlés

1.2.1. A BÉT azon javaslatának, hogy a társaság tegye közzé honlapján a közgyűlésének lebonyolítására és a részvényes szavazati jogának gyakorlására (kitérve a meghatalmazott útján történő szavazásra) vonatkozó összefoglaló dokumentumát, a kibocsátók 85,37%-a tett eleget, ami 2,13%-kal marad el a 2016-os megfelelési aránytól. A nemleges választ adók nem indokolták a meg nem felelést.

1.2.2. A BÉT azon javaslatának, hogy a társaság alapszabálya a társaság honlapján legyen megtekinthető, a kibocsátók 95,12%-a tett eleget, ami alatta marad az előző évi 100 %-os megfelelési aránynak.

1.2.3. A BÉT azon javaslatának, hogy a társaság honlapján az Ajánlások 1.2.3 pontjának megfelelő (a társasági események fordulónapjára vonatkozó) információkat tegyék közzé, a kibocsátók 85,37%-a tett eleget, ami kevéssel (2,13%-kal) alatta marad az előző évi megfelelési aránynak. A nemleges választ adók nem indokolták a meg nem felelést.

1.2.4. A BÉT azon javaslatának, hogy a társaság a honlapján hozza nyilvánosságra az Ajánlások 1.2.4 pontja szerinti, közgyűlésekkel kapcsolatos információkat, dokumentumokat (meghívó, előterjesztések, határozati javaslatok, határozatok, jegyzőkönyv), a kibocsátók 95,12%-a tett eleget, ami 4,88%-kal alatta marad az előző évi 100%-os megfelelési aránynak.

1.2.5. A BÉT azon javaslatának, hogy a társaság a közgyűlését úgy tartsa meg, hogy azzal lehetővé tette a részvényesek minél nagyobb számban való megjelenését, a kibocsátók 97,56%-a felelt meg, amely arány 2,44%-kal alatta marad az előző évi 100%-os megfelelési aránynak.

1.2.6. A BÉT azon javaslatának, hogy a társaság a kézhezvételt követő öt napon belül, az eredeti közgyűlési meghívó közzétételével megegyező módon tegye közzé a napirendi pontok kiegészítését, a kibocsátók 65,85%-a felelt meg, amely arány 3,35%-os javulást mutat az előző év azonos adatához képest. Megjegyzendő, hogy a nemleges választ adók többsége és az N/A választ adó kibocsátó is azt az indoklást fűzte válaszához, hogy nem érkezett az adott évben napirend kiegészítésére vonatkozó javaslat (amely esetben a válasz igen is lehetett volna, amennyiben a társaság az alapszabályi rendelkezései, illetve gyakorlata alapján az Ajánlásban foglaltak szerint járt volna el az adott esemény bekövetkezésekor).

1.2.7. A BÉT azon javaslatának, hogy a társaság által alkalmazott szavazási eljárás biztosítsa a tulajdonosok döntésének egyértelmű, világos és gyors meghatározását, a kibocsátók 97,56%-a felelt meg, amely arány 2,44%-kal alatta marad az előző évi 100%-os megfelelési aránynak.

1.2.8. A társaságok 97,56%-a teljesítette azt az ajánlást, mely előírja, hogy a társaság biztosítsa, hogy a tulajdonosok azonos feltételek teljesítésével vehessenek részt a közgyűlésen. Ez az arány csak 2,44%-kal marad el a 2016-os megfelelési aránytól (az eltérés oka az egyik kibocsátó évi rendes közgyűlése összehívásának elmaradása).

1.2.9. Az ajánlás szerint a társaság közgyűlésének napirendi pontjait konkrétan meg kell határozni, s az ekként meghatározott pontokon túlmenő, további téma nem lehet a napirenden. A határozati javaslatokban kitérnek a felügyelő bizottság javaslatára, valamint a döntés hatásainak részletes magyarázatára.

Az ajánlás első részének való megfelelési arány igen magas (97,56%), azonban az ajánlás második részének a kibocsátóknak alig több, mint fele (56,54%) felelt meg. Ez a szám romló tendenciát mutat, ugyanakkor megemlíthető, hogy több kibocsátó azzal az indoklással adott nemleges választ, hogy a társaságnál nem működik felügyelőbizottság.

A kibocsátók közül többen úgy értékelték, hogy a döntések jellege általában nem teszi szükségessé, hogy kitérjenek az előterjesztésben a hatások részletes magyarázatára, illetve van olyan kibocsátó, aki azt a közgyűlésen feltett kérdésekre válaszolva, a határozati javaslatról való szavazást megelőzően adja meg.

1.2.10. A kibocsátók 65,85%-a tette közzé az egyes közgyűlési napirendi pontokhoz fűzött részvényesi észrevételeket a közgyűlést két nappal megelőzően (ez a tavalyi statisztikához képest 5,85%-os elmozdulást jelent az ajánlásnak történő megfelelés irányában). A nemleges választ adó kibocsátók azzal indokolták válaszukat, hogy az arra rendelt határidőben nem érkeztek ilyen észrevételek, így értelemszerűen nem merült fel az ajánlásnak való megfelelés kérdése. (Volt olyan kibocsátó, aki külön jelezte, hogy bár eddig nem teljesítette az ajánlást a fent hivatkozott okból, de amint lesz ilyen jellegű észrevétel, kiegészítés, vállalja annak legkésőbb a közgyűlést megelőzően két nappal történő közzétételét.)

1.2.11. A BÉT azon javaslatának, hogy a társaság a részvényesek kérésére elektronikusan is továbbítsa a közgyűléshez kapcsolódó információkat, a kibocsátók 78,05%-a felelt meg, amely arány jelentős (8,05%-os) javulást mutat az előző évi megfelelési arányhoz képest. Megjegyzendő, hogy két kibocsátó is hivatkozott arra, hogy ilyen kérés az adott évben nem merült föl, ez alapján azonban egyikük igen, a másikuk nemleges választ adott a feltett kérdésre.

1.3. Közgyűlés lebonyolítása

1.3.1. A kibocsátók 82,93%-a megfelelt a BÉT arra vonatkozó javaslatának, hogy a közgyűlés elnökének személyét a közgyűlés még a napirendi pontok érdemi tárgyalása előtt fogadja el. Azon négy kibocsátó esetében pedig, ahol a közgyűlés elnökének személyéről külön határozat nem születik, ennek oka az, hogy az adott kibocsátók alapszabálya rendelkezik arról, hogy a közgyűlés elnökének tisztét az igazgatóság/igazgatótanács elnöke tölti be.

1.3.2. Viszonylag nagyarányú (90,24%), (bár a 2016-os megfelelési aránynál 7,26%-kal alacsonyabb) a kibocsátók megfelelése a BÉT arra vonatkozó javaslata tekintetében, hogy a közgyűlésen az igazgatóság / igazgatótanács és (amennyiben működik) a felügyelő bizottság képviseltesse magát az esetlegesen felmerülő kérdések megválaszolása érdekében, s ha ez nem történik meg, a közgyűlés elnöke még a napirendi pontok érdemi tárgyalása előtt tájékoztassa erről a közgyűlést, tájékoztatást adva a távolmaradás indokairól is.

1.3.3. A BÉT FTA-ban foglalt javaslata kiterjed arra is, hogy a társaság alapszabálya tegye lehetővé, hogy az igazgatóság / igazgatótanács elnökének vagy a társaság részvényeseinek kezdeményezésére harmadik személy is meghívást kapjon, s a közgyűlésen a kapcsolódó napirend megtárgyalásakor hozzászólási és véleményezési jogot kapjon. Az e pont szerinti javaslatoknak csak a kibocsátók kevesebb, mint fele (48,78%) felelt meg. Az „igen” választ adó egyik kibocsátó „kizáró rendelkezés hiányában” megjegyzéssel adott igenlő választ. A „nem” választ adók egyike pedig kiemelte, hogy az Alapszabály ugyan nem tartalmazza ezen rendelkezést, de a társaság sokéves gyakorlata ennek megfelelően alakul.

1.3.4. Igen nagyarányú, a 2016-os aránnyal szinte teljesen megegyező (97,56%), de nem teljes a kibocsátók megfelelése a BÉT arra vonatkozó javaslata tekintetében is, hogy a társaság a közgyűlésen résztvevő tulajdonosok számára azonos tulajdonosi jogokat biztosítson, ne korlátozza a közgyűlésen résztvevő tulajdonosok felvilágosítást kérő, észrevétel tételi és indítványozási jogának gyakorlását, és ahhoz semmilyen előfeltételt ne támasszon, feltéve, hogy az nem vezet a közgyűlés helyes működésének akadályozásához.

1.3.5. A kibocsátók alig több, mint fele (53,66%) adott igenlő választ a BÉT azon javaslatának való megfelelésre vonatkozó kérdésre, hogy ha a közgyűlésen felmerült kérdésekre a társaság testületeinek jelenlévő képviselői, illetve az esetlegesen érintett könyvvizsgáló nem tudnak kielégítő választ adni, javasolt, hogy a társaság elnöke eljárjon annak érdekében – amennyiben a társaság érdekei másképp nem indokolják –, hogy a kérdésekre adott válaszokat a közgyűlést követő három napon belül a társaság tegye közzé honlapján, s ha a társaság tartózkodik a válaszadástól, akkor az erre vonatkozó tájékoztatását – részletes indokolással együtt – megjelenti a közgyűlést követő három napon belül. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy a kérdésre több kibocsátó az alapján adott nemleges választ, hogy ilyen eset még nem merült fel.

1.3.6. A kibocsátók 95,12%-a akként nyilatkozott, hogy megfelel a BÉT arra vonatkozó javaslatának, hogy a közgyűlés elnöke és a társaság biztosítsa, hogy a közgyűlésen felmerülő kérdésekre történő válaszadással a törvényi, valamint tőzsdei előírásokban megfogalmazott tájékoztatási, nyilvánosságra

hozatali elvek nem sérülnek, illetve azok betartásra kerülnek. A 2016-os 100%-os megfelelési arányhoz képest a csökkenést az egyik kibocsátó évi rendes közgyűlése összehívásának elmaradása okozta.

1.3.7. Viszonylag alacsony mértékű (41,46%), azonban a tavalyi megfelelési arányhoz képest javulást mutató a megfelelési arány a BÉT arra vonatkozó elvárása tekintetében, hogy a társaság közgyűlésein meghozott, a társaság életét jelentősen befolyásoló döntésekről a társaság sajtóközleményt jelentessen meg, valamint a piaci szereplők tájékoztatásának érdekében az ilyen döntésekkel kapcsolatban a közgyűlés lebonyolítását követő egy órán belül sajtótájékoztatót tartson. Ugyanakkor a nemleges választ adó kibocsátók egyike kiemelte megjegyzésként azt, hogy a társaság a jogszabályoknak megfelelően közzétette a közgyűlési döntéseket valamennyi közzétételi helyen, egy kibocsátó pedig utalt arra, hogy bár a társaság sajtótájékoztatót nem tartott, azonban a közgyűlés előzetes regisztrációhoz kötötten nyilvános volt a sajtó képviselői számára.

1.3.8. A BÉT ajánlást fogalmazott meg továbbá arra vonatkozóan is, hogy (i) a közgyűlés napirendi pontjaihoz érkezett írásos észrevétele legkésőbb a közgyűlést két munkanappal megelőzően közzétételre kerüljenek; (ii) ha pedig a közgyűlésen olyan napirendi pont tárgyalására kerül sor, melyhez kapcsolódóan a részvényeseknek nem állt módjában a közgyűlés előtt megismerni a napirendi ponthoz kapcsolódó előterjesztésekhez érkezett észrevételeket és kiegészítő javaslatokat, úgy azokat az igazgatóság / igazgatótanács a közgyűlés helyszínén legalább a közgyűlés megnyitása előtt két órával, de legkésőbb a regisztrációval egyidejűleg bocsássa a részvényesek rendelkezésére. Az e pontbeli ajánlásoknak való megfelelésre vonatkozó kérdésre az (i) pontbeli esetben a kibocsátók 63,41 %-a, az (ii) pontbeli esetben pedig 75,61%-a igennel válaszolt, ugyanakkor mindkét esetre nézve kiemelendő, hogy a formailag nemleges választ adó kibocsátók is hozzáfűzték válaszukhoz azt, hogy a tárgyidőszakban, a jogszabály által arra rendelt határidőn belül nem érkeztek az ajánlással érintett ilyen észrevételek a társasághoz a részvényesektől. Megjegyezzük ehhez kapcsolódóan, hogy a kibocsátók értelmezése, gyakorlata a válaszadásnál továbbra sem egységes a tekintetben, hogy élnek-e azzal a - Felelős Társaságirányítási Ajánlások 2012. évi módosítása óta fennálló – lehetőséggel, hogy az ún. eseményalapú kérdéseknél lehet igen választ is alkalmazni, ha az adott üzleti évben az eseményre nem került sor, azonban a társaság alapszabályi rendelkezései, illetve gyakorlata alapján a Felelős Társaságirányítási Ajánlások szerint járt volna el az adott esemény bekövetkezésekor.

1.3.10. A BÉT ajánlása alapján a vezető tisztségviselők megválasztását, valamint visszahívását célszerű személyenként külön határozatba foglalni és nem együttesen, több személyről egyszerre rendelkezni. A megfelelési arány ezen ajánlás vonatkozásában is magas volt, ugyanis a kibocsátók 85,37%-a megfelelt annak. Mindazonáltal ez 9,63%-os csökkenést jelent a 2016-os megfelelési arányhoz képest. Két kibocsátó azért adott nemleges választ az ezen ajánlásnak való megfelelésre vonatkozó kérdésre, mivel a tárgyidőszakban nem került sor vezető tisztségviselő megválasztására, illetve visszahívására. Egy kibocsátó esetében az egyszerűsítésre hivatkozással történt az ajánlástól való eltérés.

1.3.11. Azon BÉT javaslatnak, hogy az alapszabály módosítással kapcsolatos napirendi pontok megtárgyalása esetén az alapszabály módosításokat megelőzően a közgyűlés külön határozattal döntsön arról, hogy a közgyűlés működésének zavartalan és hatékony lebonyolítása érdekében az

egyes alapszabály módosításokról külön-külön, vagy összevont, illetve bizonyos szempontok szerint összevont határozatokkal kíván-e dönteni, a kibocsátók 65,85%-a felelt meg. Megjegyzendő, hogy a nemleges választ adók közül csak egy kibocsátó fűzött megjegyzést a válaszhoz, azaz a nemleges választ adók legtöbbje adós maradt a meg nem felelés indokának megadásával.

1.3.12. A kibocsátók 82,93%-a felelt meg azon BÉT elvárásnak, hogy a társaság a határozatokat, valamint a határozati javaslatok ismertetését, illetve a határozati javaslatokkal kapcsolatos lényeges kérdéseket és válaszokat is tartalmazó közgyűlési jegyzőkönyvét a közgyűlést követő harminc napon belül közzétegye. Ez 7,07%-kal alatta marad az előző év azonos adatának. Több kibocsátó adós maradt nemleges válasza indoklásával. Egyes kibocsátók feltűntették, hogy mely részben tettek eleget a javaslatnak, az eltérésnek azonban vagy nem adták indokát vagy indokként azt a megjegyzést adták, hogy a közzététel a jogszabályok által előírtakhoz igazodott.

2.1. – 2.3. Igazgatóság, igazgatótanács, felügyelőbizottság ülései

2.1.1. A BÉT ajánlást fogalmazott meg a tekintetben, hogy mely területeket tartja az igazgatóság/igazgatótanács legfontosabb feladatainak. E körben a stratégiai irányelvek meghatározásában való részvételt, a pénzügyi lépések végrehajtásának ellenőrzését, a felügyelőbizottsággal együtt a társasági célkitűzések megfogalmazását és felügyeletét, a pénzügyi és számviteli jelentések tisztaságának biztosítását, javadalmazási, díjazási elvek meghatározását, összeférhetlenségi esetek kezelését, kockázatkezelési irányelvek meghatározását, jelölési, vezetői utódlási mechanizmus kialakítását, transzparenciával kapcsolatos irányelvek megfogalmazását és felügyeletét, a társaságirányítási gyakorlat hatékonyságának és eredményességének felügyeletét, valamint a kapcsolattartás megfelelő módszerének kialakítását említette. A társaságok nagy többsége (92,68%) megfelelt az ajánlásnak. Az ajánlásnak való megfelelésre vonatkozó kérdésre egy társaság adott nemleges választ – mely a társaság előző évi jelentésében foglaltakkal megegyezik -, aki azzal

indokolta választát, hogy az igazgatóság (vagy az igazgatóság általi hatáskör-átruházás alapján az ügyvezető bizottság) hatáskörébe tartozik minden olyan kérdés, amely a törvény vagy az Alapszabály rendelkezésénél fogva nem tartozik a közgyűlés, illetve más társasági szerv kizárólagos hatáskörébe, az Alapszabályban és az Igazgatóság ügyrendjében szereplő hatáskör-felsorolás azonban nem fedi le teljes körűen az ajánlásban szereplő felsorolást. Az ajánlásnak a negyvenegy társaság közül harmincnegyzolc társaság felelt meg maradéktalanul, a feltett kérdésre egy társaság adott nemleges választ, míg két társaság mulasztotta el a válaszadást.

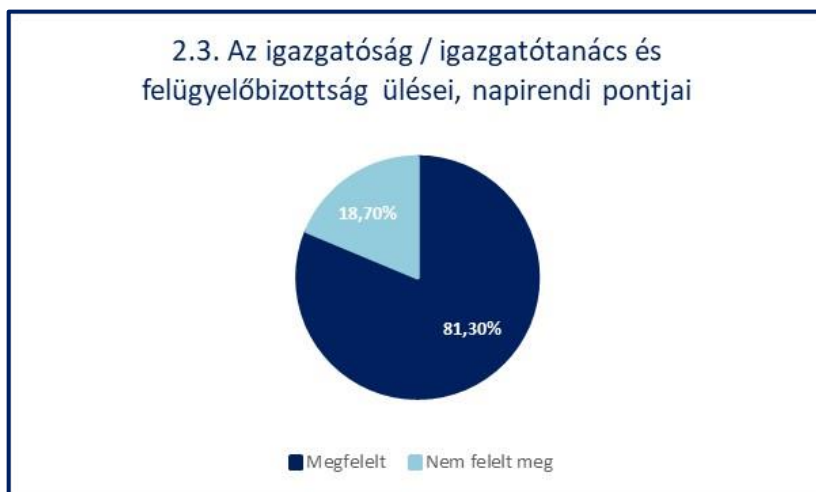

2.3.1. A BÉT ajánlása szerint az igazgatóság/igazgatótanács rendszeresen, pontosan meghatározott gyakorisággal tart üléseket. A kibocsátók nagy többsége megfelelt az ajánlásnak (87,8%). A meg nem felelő kibocsátók esetében különböző indokok merültek fel az ajánlástól való eltérés magyarázatára. Így, a tavalyi jelentésben írtakkal megegyező módon a legtöbb – ajánlástól eltérő – kibocsátónál szükség esetén került sor az ülés összehívására. Volt olyan válasz is, amely utalt arra, hogy az igazgatóság évente négy alkalommal összeül, azonban az ülésének előre meghatározott időpontja nincs, továbbá olyan válasz is érkezett, amely a meg nem felelést azzal magyarázta, hogy a társaságnál korábban nem működött igazgatóság. Megjegyezzük, hogy a Ptk. szerint az igazgatóság az ügyvezetésről, a társaság vagyoni helyzetéről és üzletpolitikájáról legalább évente egyszer a közgyűlés, ha a részvénytársaságnál felügyelőbizottság működik, legalább háromhavonta a felügyelőbizottság részére jelentést készít. Ennek fényében az ajánlástól való eltérés jogszabályi rendelkezésekbe ütközést is jelent. Kiemelést érdemel, hogy arra is találunk példát, hogy a társaságnál működő igazgatótanács az előre meghatározottnál sűrűbben, az üzleti folyamatok alakulásának függvényében találkozott, vagy rövid úton, elektronikus hírközlő eszközök segítségével folyamatosan gyakorolta jogait és kötelezettségeit. Az ajánlásnak a negyvenegy társaság közül harminchat társaság felelt meg maradéktalanul, a feltett kérdésre négy társaság adott nemleges választ, míg egy társaság mulasztotta el a válaszadást.

A BÉT az előre meghatározott rendszeres gyakoriságú ülések tartását ajánlja a felügyelőbizottság tekintetében is. A kibocsátók többsége (68,29%) megfelelt az ajánlásnak, míg az ajánlást nem teljesítő kibocsátók többsége a tavalyi jelentésben írtakkal megegyező módon a felügyelőbizottság hiányára történő hivatkozással adott nemleges választ a kérdésre. A meg nem felelő kibocsátók esetében a felügyelőbizottság hiányán felül egyéb indokok is felmerültek, ilyen volt például, hogy a társaságnál korábban nem működött felügyelőbizottság, de volt olyan kibocsátó, akinél csak szükség esetén került sor a felügyelőbizottság ülésének összehívására. Az ajánlásnak a negyvenegy társaság közül huszonnyolc társaság felelt meg maradéktalanul, a feltett kérdésre tizenkettő társaság adott nemleges választ, míg egy társaság mulasztotta el a válaszadást.

A BÉT ajánlást fogalmazott meg arra vonatkozóan, hogy az igazgatóság/igazgatótanács ügyrendje rendelkezzen az előre nem tervezhető ülések lebonyolításáról, valamint az ülés megtartásának akadálymentessége érdekében az elektronikus hírközlő eszközök útján történő döntéshozatalról. A visszajelzések alapján megállapítható, hogy a kibocsátók mindegyikének ügyrendje rendelkezik az előre nem tervezhető ülések lebonyolításáról, egy társaság kivételével pedig mindenhol biztosított az elektronikus hírközlő eszközök útján történő döntéshozatal is. Az ajánlásnak a negyvenegy társaság közül harminckilenc társaság felelt meg maradéktalanul, egy társaság részben, míg egy társaság mulasztotta el a válaszadást.

A BÉT a felügyelőbizottság vonatkozásában is megfogalmazta a fent említett javaslatot, vagyis a felügyelőbizottság ügyrendjének is célszerű lenne rendelkezni az előre nem tervezhető ülések lebonyolításáról, valamint az elektronikus hírközlő eszközök útján történő döntéshozatalról. A kibocsátók többsége megfelelt az említett ajánlásnak (75,61%), míg az ajánlást nem teljesítők többsége a felügyelőbizottság hiányára hivatkozott, a fennmaradó esetekben pedig az ügyrend nem tervezett ülésekre vonatkozó tiltása, a nem tervezett ülések személyes részvétel mellett történő megtartása, vagy pedig az elektronikus hírközlő rendszerekről való rendelkezés ügyrendből való hiánya volt az ajánlástól eltérés oka. Érdeemes megemlíteni, hogy tavalyi évhez képest jelentős mértékben, több mint öt százalékkal nőtt az ajánlásnak megfelelő társaságok száma. Az ajánlásnak a negyvenegy társaság közül huszonnyolc társaság felelt meg maradéktalanul, négy társaság részben, a feltett kérdésre nyolc társaság adott nemleges választ, míg egy társaság mulasztotta el a válaszadást.

2.5. Az igazgatóság/igazgatótanács és felügyelőbizottság tagjai

2.5.1. A kibocsátók nagy többsége, 90,2% nyilatkozott arról, hogy az igazgatóságban, igazgatótanácsban, felügyelőbizottságában elegendő számú független taggal rendelkezik a pártatlanság biztosításához, amely a tavalyi válaszokhoz képest egy 2%-os romlást mutat. Ráadásul az igen válaszokhoz fűzött magyarázatok azt jelzik, hogy a valós megfelelés aránya 85 %. A nem választ adók esetében nem tekinthető kielégítő magyarázatnak az, hogy „az igazgatóság egy tagja a társaság munkavállalója”, „az igazgatóság a társaság működését megfelelően koordinálja, független tagok pedig csak a felügyelőbizottságban vannak”, továbbá az sem, hogy „az olyan társaságoknál, amelyek nem egységes irányítási rendszert megvalósító igazgatótanácsot működtetnek, ott a felügyelőbizottság tagjai többségének kell teljesítenie a függetlenségi kritériumokat”. Utóbbival lényegében megegyező magyarázatot adott további két kibocsátó, amelyek ennek ellenére azonban úgy nyilatkoztak, hogy megfelelnek az ajánlásnak. A felelős társaságirányítási ajánlások a Ptk. vonatkozó kritériumainál szigorúbb követelményeket támasztanak a kibocsátókkal szemben, így pusztán a Ptk. szabályainak való megfelelés nem helyettesíti az ajánlásokban foglaltak teljesülésének hiányát, így az ezekre való hivatkozás nem szolgálhat elégséges magyarázatul.

2.5.2. A kibocsátók fele (48,8%) nyilatkozott úgy, hogy az elnöki és vezérigazgatói hatáskörök megosztását a javaslatnak megfelelően a társaság alapidokumentumaiban rögzítette, amely a tavalyi megfelelési arányhoz képest egy közel 4%-os javulást jelent.

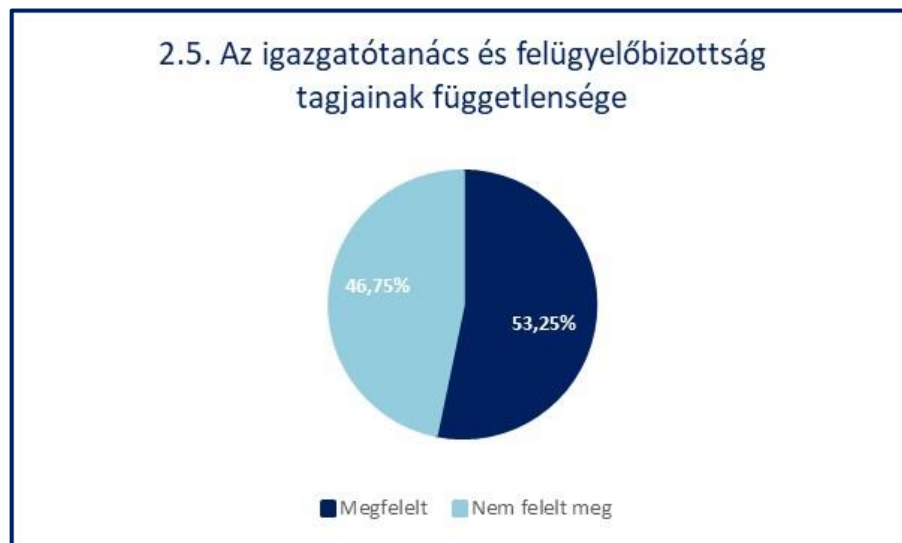
2.5.3. A kibocsátók 12,2 %-a (kb. 2%-kal több mint tavaly) válaszolt úgy, hogy a társaság tájékoztatást tett közzé arról, hogy az elnöki és vezérigazgatói tisztség kombinálása esetén milyen eszközökkel biztosítja azt, hogy az igazgatóság / igazgatótanács objektívan értékeli a menedzsment tevékenységét. Az alacsony számú igen válaszok oka az is, hogy vagy a két tisztséget külön személy tölti be, vagy egyáltalán nincs vezérigazgató kijelölve.

2.5.4. A BÉT ajánlást tett arra vonatkozóan, hogy az igazgatótanács/felügyelőbizottság rendszeres gyakorisággal (az éves FT jelentés kapcsán) a függetlenség megerősítését kérje a tagjaitól. A

kibocsátók relatív nagy többsége (73,2 %-a) nyilatkozott úgy, hogy megfelelt az ajánlásban foglaltaknak, ebből egy igen válaszhoz fűzött megjegyzésből kiderül, hogy az adott kibocsátó nem felel meg az ajánlásnak, így a valós megfelelési arány 70.7%, amely érdemben nem változott a tavalyihoz képest. A nemmel válaszolók több esetben arra hivatkoztak, hogy a Ptk. nem írja elő a függetlenség megerősítésének követelményét, vagy a tagok a megfelelő esetekben jelzik a státuszukban bekövetkező változást. A magyarázatok az A 2.5.1 ponthoz fűzöttekhez hasonló okból nem megfelelők.

2.5.5. A Kibocsátók 70,7 %-a felügyelőbizottságának nincs olyan tagja, aki a jelölését megelőző három évben a társaság igazgatóságában, illetve menedzsmentjében tisztséget töltött fel. Ez a megfelelési arány több mint 8%-kal javult az előző évhez képest.

2.5.6. A BÉT ajánlása alapján célszerű a társaság honlapján nyilvánosságra hozni az igazgatóság, igazgatótanács, illetve a felügyelőbizottság vonatkozásában alkalmazott függetlenségi kritériumokat. A kibocsátók mindössze 24,4%-a teljesítette az ajánlásban foglaltakat. Bár a viszonylag alacsony megfelelési arány javult a tavalyi 17,5%-hoz képest, a mutatót az is rontja, hogy az ajánlásnak nem megfelelő kibocsátók nagy többsége azért nem tett közzé ilyen kritériumokat, mert a Ptk.-ban foglalt függetlenségi követelményeket alkalmazza, tehát nincs azon kívül közzétehető irányelve.

2.6. Az igazgatóság/igazgatótanács és felügyelőbizottság tagjainak függetlensége

2.6.1. A BÉT ajánlása alapján az igazgatóság/igazgatótanács tagja tájékoztatja e szervezet, valamint a felügyelőbizottságot vagy audit bizottságot arról, hogy ha a társaság vagy annak leányvállalata ügyletével kapcsolatban személyesen neki vagy vele közeli kapcsolatban álló személynek jelentős személyes érdeke áll fenn. A kibocsátók majdnem 30%-a válaszolta azt, hogy nem történt az előbbinek megfelelő ügylet 2017-ben, amellett, hogy nem választ jelöltek meg. Jelen ajánlásnak akkor is megfelelnet a kibocsátó, ha az értesítés azért nem történt meg, mert nem történt érdemi, azt kiváltó esemény, így ellenkező információ hiányában úgy is értékelhetjük, hogy a 70% igen választ adó mellett az előbbi kibocsátók is megfelelnek az ajánlásnak. A tavalyi megfelelési mutató 67,5% volt, de a nem megfelelések okaként hasonlóan az szerepelt, hogy nem merült fel ilyen eset.

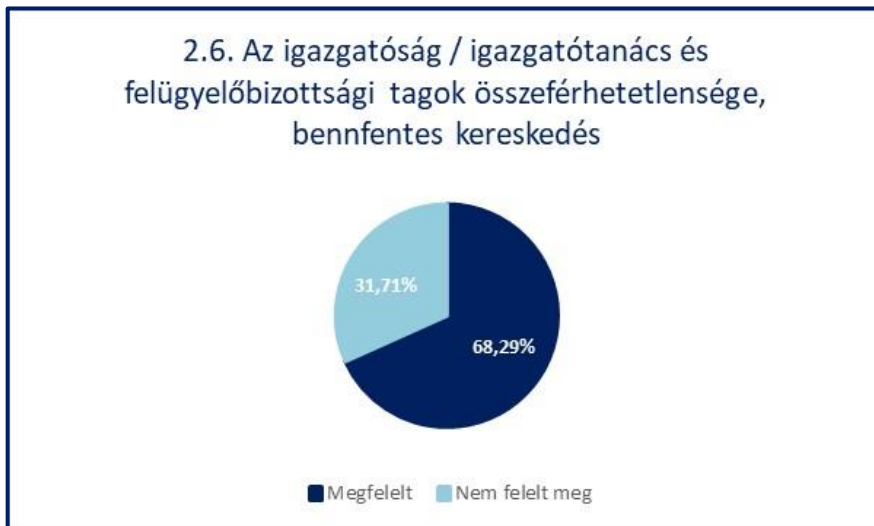
2.6.2. A BÉT lényegesnek tartja, hogy a menedzsment tagok és a velük közeli kapcsolatban álló személyek, valamint a társaság és annak leányvállalatai között létrejött ügyleteket szigorúbb átláthatósági szabályok alapján bonyolítják le. A tavalyi 57,5%-hoz képest idén a kibocsátók 61%-a nyilatkozott úgy, hogy megfelel az ajánlásnak, emellett nemmel válaszolt és az előbbi, 2.6.1 sz. ajánláshoz hasonlóan több kibocsátó jelezte, hogy nem történt a fentieknek megfelelő ügylet. Ezutóbbi esetben is úgy értékelhetjük, hogy a kibocsátók teljesítik az ajánlásban foglaltakat. Csupán három kibocsátó adott konkrét nemleges választ, miszerint az általános üzleti elvek szerint kötik meg ezeket az ügyleteket is.

Az ajánlás második része arról rendelkezik, hogy fenti ügyletek esetén a tranzakciót és annak feltételeit el kell fogadtatni (amennyiben működik) a felügyelőbizottsággal (egységes irányítási rendszer esetén az audit bizottsággal). Ezen rész esetében ismét megemlíthető, hogy a nemmel válaszolók többsége valójában megfelelhet az ajánlásnak, mivel azt válaszolták, hogy nem volt a fentieknek megfelelő ügylet 2017-ben. Az első részhez képest az igen válaszok alacsonyabb, 43,9%-os arányának az oka az, hogy több kibocsátó is jelezte, hogy más eljárásrendet alkalmaz a hasonló ügyletek során, vagy azt, hogy nem működik felügyelőbizottság a társaságnál. Előbbi esetben nem elfogadható a magyarázat, amennyiben az csupán egy utalást tartalmaz a kibocsátó alkalmazandó eljárásrendjére, ezzel szemben elfogadható azon kibocsátó magyarázata, amely röviden ismertette eljárásrendjét. Utóbbi esetben a felügyelőbizottság hiánya semmiképp nem lehet kielégítő válasz, mivel az ajánlás szerint ilyenkor az auditbizottságnak kellene részt vennie az ügylet engedélyeztetésében. Ez az arány lényegében nem változott az előző évihez képest, ahol 42,5% volt.

2.6.3. A BÉT célszerűnek tartja továbbá, hogy a testületi tag adjon tájékoztatást a felügyelőbizottságnak, audit bizottságnak (jelölőbizottságnak) arról, hogy más, a cégcsoporthoz nem tartozó társaságnál kapott felkérést testületi, illetve menedzsment tagságra. Egyetlen, nemmel válaszoló kibocsátó nyilatkozott arról, hogy az igazgatóság tagjai adott esetben az igazgatóság felé kötelesek jelenteni, amellett, hogy az igazgatóság ülésain a felügyelőbizottság elnöke állandó meghívottként vesz részt. A többi kibocsátó vagy jelezte, hogy megfelel az ajánlásnak, vagy nem válasz magyarázataként azt jelölte meg, hogy nem történt ilyen felkérés 2017-ben, így a többször kifejtett véleményünket jelen esetben is fenntartjuk, miszerint ezek a válaszok is jelenthetik az ajánlásoknak való megfelelést.

2.6.4. A BÉT különösen fontosnak tartja, hogy az igazgatóság/igazgatótanács kialakítsa a társaságon belüli információáramlásra, a bennfentes információk kezelésére vonatkozó eljárásrendet és a bennfentes személyek értékpapír kereskedelmére vonatkozó előírásokat. Egy kibocsátó az információáramlásról, egy másik a bennfentes személyek értékpapír kereskedelmére vonatkozóan nem alakított ki előírásokat, mivel nem tartották szükségesnek ezek megalkotását. Egy kibocsátó jelezte, hogy rendelkezik releváns gyakorlattal, azonban az nincs írásba foglalva, mert azt a társaság mérete nem indokolja. Az előbbieken kívül egy társaságnál nem az igazgatóság, hanem a vezérigazgató fogadta el a szabályokat. A többi kibocsátó mind igennel válaszolt, azaz az ajánlásnak való megfelelésről nyilatkozott. Véleményünk szerint elengedhetetlen mind a bennfentes információkkal kapcsolatos teljes kérdéskört lefedő, írásba foglalt szabályzattal és részletes eljárásrenddel rendelkeznie a kibocsátóknak. A megfelelési arányok a fentiek mellett is viszonylag magasak, 87,8% a bennfentes kereskedelemre, a bennfentes személyek általi értékpapír kereskedelemre vonatkozó

szabályok esetében 82,9% (mindkét érték kis romlást mutat az előző évi 90%-hoz, illetve 87,5%-hoz képest).

2.7. Teljesítményértékelés, javadalmazás az igazgatótanácsban/igazgatóságban, felügyelőbizottságban

2.7.1. Az igazgatóság/igazgatótanács javadalmazási irányelveket fogalmazott meg az igazgatóság/igazgatótanács, a felügyelőbizottság és a menedzsment munkájának értékelésére és javadalmazására vonatkozóan.

A javadalmazási irányelv meghozatalának követelményével az ajánlás a közgyűlésnek a Ptk-ban meghatározott egyik fontos hatáskörébe tartozó feladatot bontja ki, amely a társaságok átlátható, a részvényesek által követhető formában való működés egyik konkrét szabályát testesíti meg. A törvényi rendelkezés és az ezt részletező ajánlás lényege, hogy a vezető tisztségviselők felügyelőbizottsági tagok, valamint vezető állású munkavállalók hosszú távú díjazása és ösztönzési rendszere előre meghatározott keretek között, ellenőrizhetően a részvényesek által meghatározott korlátok között történjen és ennek kialakításában, valamint ellenőrzésében a részvényeseknek a közgyűlésen keresztül aktív szerepe legyen.

A társaságok megfelelési aránya ezen ajánlásnak (36,59%) alig haladta meg az előző évit, amely rendkívül kedvezőtlennek minősül. A nem megfelelés indokául az a magyarázat szolgált, hogy az ajánlást kizárólag az igazgatóság/igazgatótanács, továbbá a felügyelőbizottság tagjaira vonatkoztatták, akik vagy fix javadalmazás mellett, vagy ingyenesen töltik be testületi tisztségüket és nem foglalja magába a tisztségviselők munkaviszonya alapján járó javadalmazási elemeket, ezért javadalmazási irányelvek meghozatalát szükségtelennek ítélték.

Az eltérésre vonatkozó magyarázatok nem felelnek meg a vállalatirányítási jelentéstétel minőségéről (a „betart vagy indokol” elv) bizottsági ajánlásának, amely az eltérések és azok mikéntjének bemutatása mellett többek között megköveteli az eltérésre vonatkozó határozat vállalkozáson belüli

meghozatalának módját, az ajánlásnak való megfelelés tervezett időpontját, vagy annak bemutatását, hogy a megfelelés helyett hozott intézkedés milyen módon valósítja meg az ajánlás célkitűzéseit.

Így nem meglepő, hogy a javadalmazási irányelvek felügyelőbizottsági véleményezésére vonatkozó ajánlás megfelelése is nagyjából ezt az arányt követte (31,7%), viszont az alacsonyabb megfelelés azt is jelentette, hogy ahol elfogadásra kerültek ilyen irányelvek, ott sem véleményezte mindenütt a felügyelőbizottság. A felügyelőbizottság véleményezése fontos eleme lehetne a társaság működésének, mert a függetlenség törvényi garanciáit és követelményeit a Ptk ehhez az ellenőrző szervhez telepítette, így a véleményezés elmaradásával a társaságok ettől a fontos lehetőségtől esnek el.

Bár az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/828 irányelve a hosszú távú részvényesi szerepvállalás ösztönzése tekintetében történő módosítása tárgyában részletes eligazítást nyújt a javadalmazás bemutatásának kérdéseiről és bemutatja annak kívánatos struktúráját is, azonban az irányelv hazai implementálásának hiányában a társaságok egyelőre nem vállalták fel az irányelvben megfogalmazott rendelkezések szerinti átláthatóság biztosítását. Az ilyen követelményekkel kiépített – többségében független – személyekből álló testület lehetne az objektív alapokon alapuló javadalmazás szervezeti biztosítója is, így a javadalmazás vonatkozásában a felügyelőbizottsági vélemény elmaradása be nem látható működési kockázatokat is hordozhat.

A fentiek alapján némileg meglepő, hogy a társaságok 48,78%-a felelt meg annak a követelménynek, hogy az igazgatóság/igazgatótanács és a felügyelőbizottság javadalmazására vonatkozó elveket és azok változásait a közgyűlés külön napirendi pontban hagyta jóvá. A megfelelésnek ez az aránya értelmezésünk szerint arra a szándékra utal, hogy amennyiben a társaságok javadalmazási irányelvet fogadnának el, akkor a társaságok belső szabályai szerint a közgyűlésük külön napirendi pontként tárgyalná.

2.7.2. Rendkívül impozáns a megfelelés az ajánlás itt megfogalmazott követelményével kapcsolatban (85,37%). A megfelelés hiányát egyes társasági sajátosságok indokolták (vezérigazgató látta el az ügyvezetést, vagy a feladatot a javadalmazási és jelölő bizottság látta el). Néhány társaság szerint az értékelés a közgyűlés által elfogadott üzleti tervvel valósult meg. A testületi munka éves értékelése azért is elengedhetetlen, mert a részvényes ilyen úton tájékozódhat a működés egyes konkrétumairól, aktivitásról és arról, hogy a testületek tagjai és a testület milyen tevékenységgel, hogyan járultak hozzá a társaság eredményes működéséhez.

2.7.2.1. A megfelelés szintje a felügyelőbizottság saját munkájának értékelésével kapcsolatos ajánlás vonatkozásában is magas volt (73,17%), de romlott az előző évi megfeleléshez képest (75,00%) és alacsonyabb szinten maradt az igazgatóságok munkájának saját értékelésével kapcsolatos megfelelési szintjének is. Ez utóbbi magyarázatának döntő többsége az igazgatótanácsok létevel magyarázható, ahol nincs elkülönült felügyelőbizottság.

2.7.3. A menedzsment ellenőrzése és javadalmazásának megállapítása kapcsán kedvezőtlen tendenciaként értékelhető a megfelelés 68,29%-ra történő csökkenése az előző évi 75,00%-os

arányhoz képest. Az eltérések okaként az értékelésnek részben a vezérigazgató, részben a közgyűlés feladatkörébe tartozást jelölték meg.

Az eltérések okánál annak feltüntetése elmaradt, hogy a menedzsment munkája értékelésre kerül-e, azt ki végzi, illetve annak bemutatása is elmaradt, hogy a megfelelés helyett hozott intézkedés milyen módon valósította meg az ajánlás célkitűzéseit.

A menedzsment tagokat illető, a szokásostól eltérő juttatások kereteit és ezek változásait a közgyűlés külön napirendi pontban hagyta jóvá.

A menedzsment tagokat illető, a szokásostól eltérő juttatások kereteit és ezek változásainak közgyűlési napirendi pontként való felvételére történő ajánlás alacsony megfelelését (41,46%) főleg azzal indokolták, hogy ilyen juttatásra nem került sor.

Álláspontunk szerint, amennyiben a társaság belső rendelkezései, működési szabályai szerint a menedzsmenttagok szokásostól eltérő juttatásának garanciális eleme a közgyűlésen történő tárgyalás, vagy jóváhagyás, akkor az ajánlásnak történő megfelelés akkor is biztosított, ha ilyen juttatásra ténylegesen nem kerül sor.

2.7.4. A részvény alapú javadalmazási konstrukciókkal kapcsolatos közgyűlési döntést megelőzően a részvényesek részletes tájékoztatást kaptak (legalább a 2.7.4 pontban foglaltak szerint)

A részvényalapú javadalmazási konstrukciók közgyűlési jóváhagyásának ajánlása vonatkozásában az alacsony megfelelés (41,46%) indokai az ilyen juttatások hiányára volt visszavezethető.

A részvényalapú javadalmazási konstrukciókról a részvényesi tájékoztatás elmaradása, szintén azok alkalmazásának hiányára vezethetők vissza.

2.7.7. A javadalmazási nyilatkozat elkészítésének alacsony megfelelési aránya (43,90%) túlnyomórészt a javadalmazási irányelvek hiányára vezethető vissza. Néhány társaság az ajánlást azzal kívánta teljesíteni, hogy a beszámolóban a menedzsment összesített (kumulált) javadalmazását tüntette fel, vagy azt kizárólag az irányító testületi tagságért kapott javadalmazás kimutatására korlátozta, más társaságok pedig a javadalmazási lehetőségeket az MRP szervezetébe tették át, amely átláthatósága kívül esik azon a körön, amelyet a részvényes áttekinthet.

A megfelelés alacsony aránya mellett több társaság jelezte, hogy a javadalmazási nyilatkozat tartalmazza az igazgatóság/igazgatótanács, a felügyelőbizottság, és a menedzsment egyes tagjainak díjazását, mint amilyen arányban jelezték a javadalmazási nyilatkozat elkészítését és közgyűlés elé terjesztését. Ez arra enged következtetni, hogy egyes társaságoknál a részletes – vezetők javadalmazását is magába foglaló – javadalmazási nyilatkozat rendelkezésükre áll, azonban a közgyűlés elé terjesztése elmaradt.

2.8. Belső kontrollok rendszere és a kockázatkezelés

2.8.1. A kockázatkezeléssel kapcsolatos BÉT ajánlásoknak a kibocsátók túlnyomó része megfelel (az igazgatóság / igazgatótanács, vagy az általa működtetett bizottság felelős a társaság teljes kockázatkezelésének felügyeletéért és irányításáért: 92,68%; az igazgatóság / igazgatótanács meghatározott rendszerességgel tájékozódik a kockázatkezelési eljárások hatékonyságáról: 87,8%; az igazgatóság / igazgatótanács megtette a szükséges lépéseket a főbb kockázati területek azonosítása érdekében: 92,68%). A néhány nemleges válasz magyarázata eltérő: a társaságnál nincs külön javadalmazási rendszer, mérete nem indokolja, nincs pénzügyi tevékenység, illetve egy esetben nincs magyarázat.

2.8.2. A kibocsátók 73,17%-a felelt meg annak a kockázatkezeléssel kapcsolatos javaslatnak, miszerint az igazgatóság / igazgatótanács a kockázatkezelési alapelveket és alapvető szabályokat a menedzsment azon tagjaival együttműködve dolgozta ki, akik a kockázatkezelési folyamatok megtervezéséért, működtetéséért, ellenőrzéséért, valamint a társaság napi működésébe történő beépítéséért felelősek.

2.8.3. – 2.8.5. A belső kontrollok témakörének általános kérdései esetében viszonylag magas a kibocsátók megfelelési aránya. A belső kontrollok rendszerével kapcsolatos elveket a kibocsátók 73,17%-ánál fogalmazta meg az igazgatóság / igazgatótanács. A belső kontrollok menedzsment által kialakított rendszere a BÉT kibocsátók 82,93%-ánál biztosítja a társaság tevékenységét érintő kockázatok kezelését, a társaság célkitűzéseinek elérését. A kibocsátók 82,93%-ánál az igazgatóság / igazgatótanács figyelembe vette a belső kontrollok rendszerének kialakításánál a BÉT Felelős Társaságirányítási Ajánlásaiban szereplő szempontokat. A kibocsátók 80,49%-ánál a menedzsment feladata és felelőssége a belső kontrollok rendszerének kialakítása és fenntartása. Számos magyarázat indokolta a társaság és a kontrollálandó munkaszervezetének méretével/hiányával a nemleges választ, így főleg kis és közepes kapitalizációjú társaságoknál jellemző. Ugyanakkor volt egy olyan kibocsátó is, melyik rendelkezik jól felépített kockázatkezelési- és belső kontroll rendszerrel, azonban a

kérdésfeltevés módja miatt nemleges választ adott, mivel csak részben vagy kiegészítéssel felel meg az ajánlás adott pontjának.

2.8.6. - 2.8.8. A belső kontrollok részletesebb, tartalmi/folyamatai kérdéseinél már jelentősen kisebb a BÉT kibocsátók megfelelési szintje: minden esetben a kibocsátók kevesebb, mint fele felelt meg az ajánlásoknak. Mindössze a kibocsátók 41,46%-ánál alakítottak ki egy olyan független belső ellenőrzési funkciót, mely az audit bizottságnak/felügyelőbizottságnak tartozik beszámolási kötelezettséggel. Csak a kibocsátók 41,46%-a felel meg annak az ajánlásnak, amely előírja, hogy a belső audit csoport számoljon be legalább egyszer az audit bizottságnak/felügyelőbizottságnak a kockázatkezelés, a belső kontroll mechanizmusok és a társaságirányítási funkciók működéséről. Kevesebb, mint a kibocsátók negyedénél (29,27%) hajtja végre a belső ellenőrzés a belső ellenőrzési tevékenységet az audit bizottság/felügyelőbizottság megbízása alapján. 43,9% a megfelelési aránya annak az ajánlásnak, amely szerint a belső ellenőrzés szervezetileg különüljön el az operatív vezetést végző menedzsmenttől. A kibocsátók 41,46%-ánál hagyta csak jóvá a belső audit tervet az audit bizottság javaslata alapján az igazgatóság/igazgatótanács (felügyelőbizottság). A kibocsátók 39,02%-ánál az igazgatóság/igazgatótanács készítette el jelentését a részvényesek számára a belső kontrollok működéséről. A kibocsátók 39,2%-a válaszolt csak pozitívan arra az ajánlásra, miszerint az igazgatóság /igazgatótanács kidolgozta a belső kontrollok működéséről készített jelentések fogadásával, feldolgozásával, és saját jelentésének elkészítésével kapcsolatos eljárásait.

2.8.10. A belső kontrollok részletesebb, tartalmi / folyamatai kérdéseikhez kapcsolódó javaslat esetében a BÉT kibocsátók 65,85%-a felelt meg annak a javaslatnak, miszerint a belső kontrollok rendszerének értékelésénél az igazgatóság / igazgatótanács figyelembe vette a BÉT Felelős Társaságirányítási Ajánlásaiban foglalt szempontokat.

A belső kontrollok részletesebb, tartalmi/folyamatai kérdéseinél a nemleges válaszok magyarázata többnyire azzal kapcsolatos, hogy a társaság mérete nem indokolja a megfelelést, nincs a kontrollálandó munkaszervezet, a menedzsment látja el vagy felügyelő bizottsági hatáskörbe tartozik a belső kontroll funkció, illetve egyáltalán nincs az adott kibocsátónál belső ellenőrzési szervezet.

2.8.11. A kibocsátók több mint felénél (53,66%) azonosította be az igazgatóság / igazgatótanács a belső kontrollok rendszerének lényeges hiányosságát, s vizsgálta felülvizsgálta és értékelte át az ezzel kapcsolatos tevékenységeket. A válaszok 15%-a azonban azért nemleges, mert nem találtak hiányosságot, tehát a vizsgálatot vélhetően lefolytatták.

2.8.12. A kibocsátók több mint fele (56,1%) felelt meg annak a javaslatnak, miszerint a könyvvizsgálója felmérte és értékelte a társaság kockázatkezelési rendszereit, valamint a menedzsment kockázatkezelési tevékenységét, s erre vonatkozó jelentését benyújtotta az audit bizottságnak / felügyelőbizottságnak.

2.9. Külső tanácsadó, könyvvizsgáló

2.9.1. A témához kapcsolódó javaslatok egy része arra vonatkozott, hogy a testületek, bizottságok ügyrendje térjen ki a külső tanácsadó szolgáltatásainak igénybevétele esetén követendő eljárásra. A megfelelés aránya az egyes testületek, bizottságok vonatkozásában alacsony volt:

- igazgatóság: 39,02%,
- felügyelőbizottság: 34,15%,
- audit bizottság: 31,71%,
- jelölőbizottság: 9,76% (a nemleges válaszok tipikus magyarázata, hogy a társaságnál ilyen bizottság nem működik),
- javadalmazási bizottság: 9,76% (a nemleges válaszok tipikus magyarázata, hogy a társaságnál ilyen bizottság nem működik).

Összességében a nemleges válaszok nagy aránya nincsen megindokolva ebben a kérdéskörben. Figyelemre méltó továbbá, hogy 5 olyan prémium kategóriás kibocsátó is van, amelyiknél egyik ügyrend sem tér ki a külső tanácsadó szolgáltatásainak igénybevétele esetén követendő eljárásra, és csak egy olyan van, ahol az összes. Ellenben találunk két standard kategóriás társaságot, akik szintén minden alpontban „igen” választ adtak. Egy esetében azonban érdekes, hogy az A 3.1.1.-ben azt jelölte meg, hogy nem működik jelölőbizottság, azaz inkonzisztens a kitöltés.

2.9.2. A BÉT kibocsátók alig több mint fele (60,98%) adott igenlő választ arra, hogy az igazgatóság / igazgatótanács, a felügyelőbizottság és az audit bizottság minden esetben kapott-e értesítést, amikor a könyvvizsgálónak adott megbízás jellegénél fogva jelentős ráfordítást jelenthet, érdekütközést idézhet elő, vagy bármilyen más módon lényeges hatással lehet az üzletmenetre. A nemleges válaszok 75%-a arra vonatkozott, hogy az adott időszakban az ajánlásban előírt értesítés alapjául szolgáló esemény

nem történt. Ebből nem állapítható meg, hogy megfeleltek-e volna akkor, ha történik ilyen esemény. Továbbá az sem egyértelmű, hogy az „igen” választ adóknál minden esetben történt-e ilyen esemény, vagy igazolhatóan teljesítették volna az ajánlást, ha bekövetkezik, és ezért nyilatkoztak úgy, hogy megfelelnek.

2.9.3. A kibocsátók 43,9%-a felelt meg annak a BÉT ajánlásnak, amely szerint az igazgatóságnak / igazgatótanácsnak tájékoztatnia kell a felügyelőbizottságot arról, hogy a társaság működését lényegesen befolyásoló eseménnyel kapcsolatban bízta meg a könyvvizsgálatot ellátó gazdálkodó szervezetet, illetve külső szakértőt. A meg nem felelés jellemző magyarázata az volt, hogy nem történt ilyen esemény vagy megbízás a társaságnál, vagy az, hogy a társaságnál felügyelőbizottság nem működik. Érdemes megjegyezni, hogy az FTA törzsszövegben szerepel az auditbizottságnak történő tájékoztatás is, mint opció, a kérdőívben már csak a felügyelőbizottság maradt. Emiatt egy prémium kategóriás kibocsátó adott nemleges választ.

A kibocsátók alig több mint negyede (26,83%) felelt csak meg annak az ajánlásnak, amely előírja, hogy az igazgatóság / igazgatótanács határozatában előzetesen rögzítse, hogy milyen események tekinthetők olyanoknak, melyek jelentősen befolyásolják a társaság működését. A nemleges válaszok közül több arra hivatkozott, hogy nem volt ilyen döntés, illetve az igazgatóság egyedileg értékeli az adott társaságot jelentősen befolyásoló eseményeket. A biztosítási szektorban működő kibocsátó esetén sektorspecifikus szabályokra (Bit.) történt hivatkozás.

2.9.4. Ugyanakkor magas (87,8%) a kibocsátók megfelelése annak a javaslatnak, amely szerint az igazgatóság / igazgatótanács a közgyűlési napirendi pontokat megtárgyaló üléseire tanácskozási joggal meghívja a társaság könyvvizsgálóját. A hatályos törvényi rendelkezések szerint az állandó könyvvizsgálót a társaság legfőbb szervének a társaság beszámolóját tárgyaló ülésére meg kell hívni, ezért annak elmulasztása jogszabályba ütközik.

2.9.5. Ennél valamivel kevesebb, de még mindig jelentős többség (73,17%) felelt meg annak a javaslatnak, amely szerint a belső ellenőrzése együttműködik a könyvvizsgálóval a könyvvizsgálat eredményes végrehajtása érdekében. A nem megfelelés oka általában a belső ellenőrzés hiánya, illetve az egyik pénzügyi szektorbeli kibocsátó arra hivatkozott, hogy ezt jogszabály nem teszi lehetővé.

3.1. Bizottságok: Általános elvek

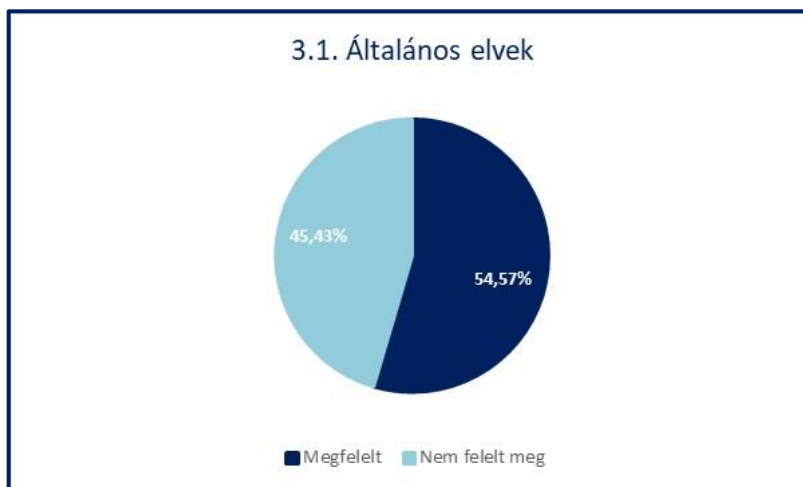
3.1.2. A kibocsátók az előző évhez képest lényegében változatlan arányban (78%) feleltek meg annak a javaslatnak, amely az auditbizottság elnöke által az igazgatóság/igazgatótanács felé teljesített rendszeres tájékoztatásra, illetve éves jelentéstételére vonatkozik.

Ettől lényegesen kisebb a jelölőbizottságoknál, illetve javadalmazási bizottságoknál az igenek száma (34 %), e kisebb megfelelési arányt magyarázza, hogy csak a kibocsátók egy része alakít meg ilyen szervezetet. Az Audit Bizottság esetében a nagyobb megfelelést az is akadályozhatja, hogy az Audit Bizottság a Ptk. szabályai szerint a felügyelőbizottságot – illetve az igazgatótanácsot - segítő szervezet, így az ezeknek a testületeknek és nem az igazgatóságnak számol be.

3.1.4. 2017-ben is volt olyan kibocsátó, amely nemleges választ adott, illetve nem adott választ arra a javaslatra, hogy a bizottsági tagoknak megfelelő képességgel, szakértelemmel és tapasztalattal kell rendelkezniük, így a megfelelés csak 95%-os mértékű. A nemleges válasz indoka az, hogy az kibocsátónál nincsenek önálló bizottságok.

3.1.5. Lényegében változatlan (77,5 %) a bizottságok ügyrendjeinek tartalmi vonatkozásairól szóló javaslatnak való megfelelés szintje.

3.1.6. A kibocsátók eltérő módon feleltek meg annak az ajánlásnak, amely a bizottságok vonatkozásában azt írja elő, hogy a társaság honlapján hozza nyilvánosságra a bizottságok célkitűzéseit, ügyrendjét, összetételét (a tagok nevének, rövid szakmai életrajzának és kinevezése idejének feltüntetésével). A válaszok attól függően, hogy milyen bizottságról van szó a következőképpen alakultak: auditbizottság esetén a megfelelés 60 %-os (1%-os növekedés), a jelölőbizottság esetén 27 %-os (4 %-os növekedés), javadalmazási bizottság esetén pedig több mint 31 %-os (6,7 %-os növekedés) a megfelelés. Ezen ajánlásoknak való megfelelés értelemszerűen a Ptk.-ban is szabályozott audit bizottság vonatkozásában a legmagasabb, szemben a ritkábban megalakított jelölőbizottság és a javadalmazási bizottság vonatkozásában (2017. évben is csak a kibocsátók negyede nyilatkozott pozitívan).

3.2. Audit Bizottság

3.2.1. Kis mértékben (1,8 %) csökkent a kibocsátók annak az ajánlásnak történő megfelelése (73 %), amely előírja, hogy az audit bizottság / felügyelőbizottság felügyelje a kockázatkezelés hatékonyságát, a belső kontroll rendszer működését és a belső ellenőrzés tevékenységét is. (a nemleges válaszok egy részének magyarázata az, hogy az igazgatóság látja el e tevékenységet, más esetekben a nemleges válasz indoka belső szervezeti indok vagy ágazati jogszabályi eltérések.)

3.2.2. 2%-kal csökkent (95 %) azon kibocsátók száma, amelyek igennel válaszoltak arra a javaslatra, amely előírja, hogy az audit bizottság / felügyelőbizottság tagjai teljes körű tájékoztatást kapjanak a társaság számviteli, pénzügyi és működési sajátosságairól.

3.2.3. A kibocsátók 70,7 %-a, azaz 29 társaság felel meg annak az ajánlásnak, amely előírja, hogy az audit bizottság / felügyelőbizottság pontos és részletes tájékoztatást kapott a belső ellenőr és a független könyvvizsgáló munkaprogramjáról és megkapta a könyvvizsgáló könyvvizsgálát során feltárt problémákra vonatkozó beszámolóját. A megfelelési arány 4,3 %-os csökkenést mutat az előző évi megfelelési szinthez (75 %) képest.

Az egyes jelentésekből megállapítható, hogy az ajánlásra adott nemleges válaszok jelentős részének – az előző évhez hasonlóan - az a magyarázata, hogy az adott kibocsátónál nem működik önálló belső ellenőr funkció.

3.2.4. A kibocsátók 58,5 %-a, azaz 24 társaság felel meg annak az ajánlásnak, amely előírja hogy az audit bizottság / felügyelőbizottság az új könyvvizsgáló jelölttől bekérte a feltáró nyilatkozatot. Ez a megfelelési arány 6,5 %-os csökkenést mutat az előző évi megfelelési szinthez (65 %) képest.

Az egyes jelentésekből megállapítható, hogy az ajánlásra adott nemleges válaszok jelentős részének – az előző évhez hasonlóan - az a magyarázata, hogy a kibocsátónál nem volt a korábbtól eltérő új könyvvizsgáló jelölt.

3.3. Jelölőbizottság

3.3.1. A kibocsátók közül továbbra is csak nagyon kevés, mindössze 7 társaságnál működik jelölőbizottság, ami a megfelelések 17, 1 %-os arányát nézve így is 4,6 %-os javulást jelent az előző évi megfelelési szinthez (12,5 %) képest.

Az eltérések leggyakoribb indoka, hogy az igazgatóság látja el a feladatot, de egyes kibocsátóknál a részvényesek (közgyűlés) jelölnek, illetve arra is hivatkoztak kibocsátók, hogy a társaság mérete vagy jellege nem indokolja, illetve, hogy nem írja elő jogszabály jelölőbizottság működtetését. A jelölőbizottságot működtető kibocsátók között van olyan társaság is, amely a jelölő- és a javadalmazási bizottságot összevontan működteti, és olyan eset is előfordult, hogy a jelölőbizottság csak ideiglenes jelleggel ül össze.

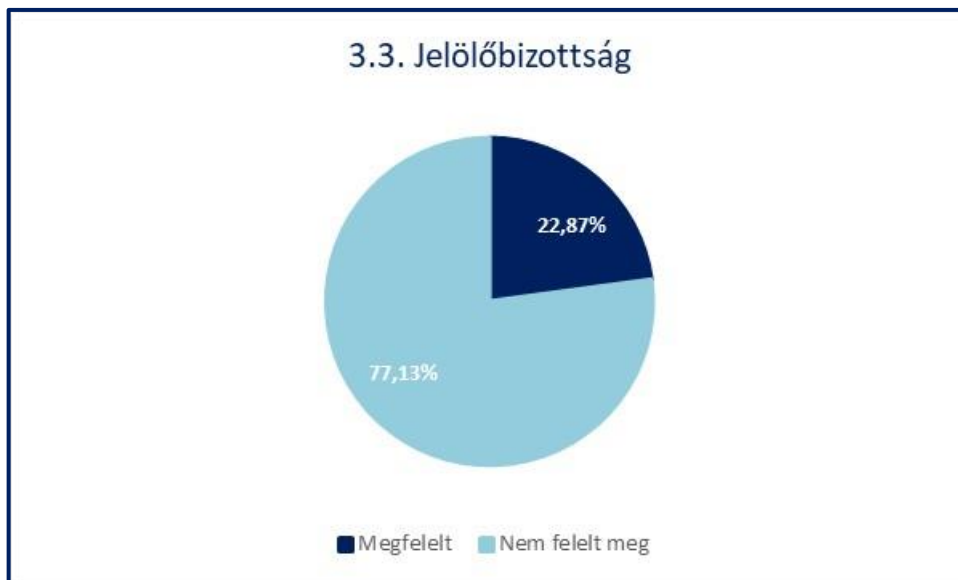
3.3.2. A jelölőbizottság által ellátott feladatokra vonatkozóan a 3.3.2. pontban megfogalmazott négy ajánlás esetében valamivel több (az egyes feladatoktól függően 12-13) igen válasz szerepel, mint a 3.3.1. pontnál. A megfelelési arány az egyes feladatokat illetően az előző évhez viszonyítva 4,2 %-6,7 %-os javulást mutat, de így is alacsony: az egyes feladatoktól függően csupán 29,3 %-31,7 % között alakul.

A 3.3.1. ponthoz képest nagyobb megfelelési arány oka - az előző évhez hasonlóan - az, hogy a kibocsátók egy része tartalmi oldalról megközelítve a kérdések egy részére akkor is igen választ adott, ha az adott tevékenységet – jelölőbizottság hiányában – más társasági szerv (jellemzően az igazgatóság) látja el. A felelős társaságirányítási jelentésekből megállapítható az is, hogy azon társaságoknál, ahol működik jelölőbizottság, ott a feladatokkal kapcsolatos kérdésekre az érintett társaságok többsége pozitívan felelt.

3.3.3. Az igazgatóság / igazgatótanács működéséről, egyes tagjainak munkájáról, megfeleléséről szóló értékelés készítésére vonatkozó javaslatot illetően a megfelelési arány (7 kibocsátó, azaz 17 %) megegyezik a 3.3.1. pont megfelelési szintjével, amelynek oka, hogy a jelölő bizottságot működtető kibocsátók szinte teljes körűen megfelelnek a javaslatnak. A megfelelési arány az előző évhez képest 2 %-os javulást mutat.

3.3.4. A javaslat szerint a jelölőbizottsági tagok többségének függetlenségére vonatkozó javaslatnak mindössze 6 kibocsátó felel meg, ami az előző évhez mért 2 %-os javulással együtt is nagyon alacsony, mindössze 14,6 %-os megfelelési szintet jelent és azt jelzi, hogy még a jelölőbizottságot működtető csekély számú kibocsátó sem felel meg teljes körűen az ajánlásnak.

3.3.5. A jelölőbizottsági ügyrendjére vonatkozó javaslatnak mindössze 5 kibocsátó felel meg, ami az előző évhez mért 2 %-os javulással együtt is nagyon alacsony, mindössze 12,2 %-os megfelelési szintet jelent és azt jelzi, hogy még a jelölőbizottságot működtető csekély számú kibocsátó sem felel meg teljes körűen az ajánlásnak.

3.4. Javadalmazási bizottság

3.4.1. A javadalmazási bizottság létrehozására és működtetésére vonatkozó ajánlásnak való megfelelés az egyik legalacsonyabb megfelelési mutatóval (17,07%) rendelkező megfelelés és még a komolyabb növekedés tendenciája sem látszik az előző évi megfeleléshez (12,50%) képest. A javadalmazási bizottság lehetne a szervezeti biztosítéka annak, hogy a társaság tisztségviselőnek és vezető munkavállalóinak javadalmazása a részvényesek által is átlátható elvek és ellenőrzött teljesítmények alapján kerülhessen sor. A közgyűlés önmagában ezt a funkciót önállóan nem képes betölteni, mivel az kizárólag a napirendi pontok keretében előterjesztett javaslatokat tárgyalja meg.

Az eltérések leggyakoribb okai között jelölték meg, hogy a javadalmazással kapcsolatos feladatokat az igazgatóság/igazgatótanács, vagy a közgyűlés látja el.

Az eltérések okainak ismertetése mellett többnyire elmaradt az ajánlásnak való megfelelés tervezett időpontjának ismertetése, vagy annak bemutatása, hogy a megfelelés helyett hozott intézkedés milyen módon valósítja meg az ajánlás célkitűzéseit.

3.4.2. A javadalmazási bizottság hiánya miatt, az ilyen bizottság működésére vonatkozó az ajánlásoknak való megfelelése is alacsony (34,15%) volt, azonban közel kétszerese annak a megfelelési aránynak, mint amelyet a társaságok a javadalmazási bizottság létrehozására irányuló ajánlásnak való megfelelésére adtak. Ez feltehetően félreértésen alapul, amelyet az ajánlások pontosabb megfogalmazásával lehet kiküszöbölni.

3.4.3. Szintén alacsony (34,15%) volt a megfelelési arány a menedzsment javadalmazásának javadalmazási bizottság javaslata alapján történő megállapításra vonatkozó ajánlásnak.

Az eltérések okai között az ilyen bizottság hiánya szerepelt legtöbbször, azonban az nem derült ki a válaszokból, hogy a menedzsment javadalmazása mely szerv, vagy tisztségviselő javaslata alapján és milyen kontrollált keretek és korlátozások között történik.

Az igazgatóság/igazgatótanács javadalmazását a javadalmazási bizottság javaslata alapján a közgyűlés hagyta jóvá.

Az ajánlás külön tér ki az igazgatóság/igazgatótanács tagjainak javadalmazására is, azonban a javadalmazási bizottságok markáns hiánya szintén rányomta a bélyegét a gyenge megfelelésre (34,15%), pedig éppen ilyen testület vonatkozásában kellene a garanciális elemeket szervezeti megoldásokkal is biztosítani.

Az eltérések okainak magyarázatai nem adnak eligazítást abban, hogy az igazgatóság/igazgatótanács javadalmazását kinek a javaslata alapján és mely testület, milyen garanciális keretek között állapítja meg.

A javadalmazási bizottság a részvényopciók, költségtérítések, egyéb juttatások rendszerét is ellenőrizte. Az ajánlások széles körben határozták meg a javadalmazási bizottság munkáját a javadalmazásokkal összefüggésben. Ebben a körben a megfelelés szintje (24,39%) azt jelzi, hogy a részvényopciók, költségtérítések és egyéb juttatások rendszerének ellenőrzése még ott is elmarad, ahol egyébként javadalmazási bizottság működik.

Az eltérések magyarázatai nem térnek ki arra, hogy egyáltalán van-e olyan testület, amely a részvényopciók, költségtérítések, egyéb juttatások rendszerét is ellenőrizte.

3.4.4. A javadalmazási elvekre vonatkozó javaslatok megtételét az ajánlások szintén a javadalmazási bizottságtól várják. Az itt szereplő ajánlásnak való megfelelés, a javadalmazási bizottság egyéb működési ajánlásainak való megfelelésével együtt méltánytalanul alacsony szintet (21,95%) ért el.

Az eltérés indokai nem adnak eligazítást arra, hogy javadalmazási bizottság hiányában a javadalmazási elveket mely testület, milyen keretek és garanciális elvek mellett határozza meg és hogyan biztosítják a részvényesek felé ezek átláthatóságát.

3.4.4.1. Az ajánlások kitértek arra is, hogy a javadalmazási elvek, és az egyes személyek javadalmazására tett javaslatok mellett a javadalmazási bizottság foglalkozzon a menedzsment tagokkal kötött szerződések feltételeivel, valamint ellenőrizze, hogy a társaság eleget tett-e a javadalmazási kérdéseket érintő tájékoztatási kötelezettségének. (2005/162/EK I.M. 3.2)

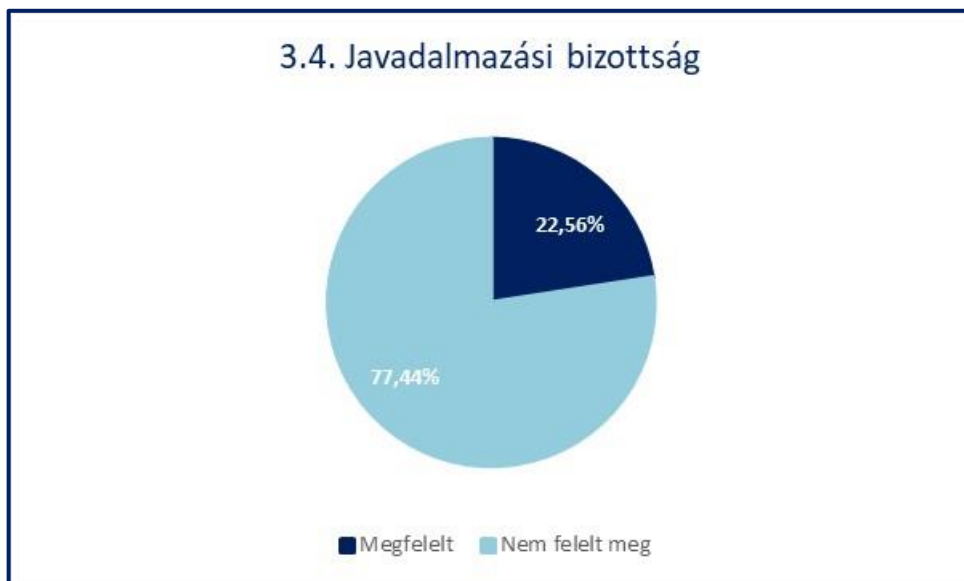
Az alacsony (19,51%) megfelelési arány mellett az eltérések indokai kizárólag a javadalmazási bizottság hiányát jelzik, azonban azt már nem, hogy ezeket feladatokat milyen testület, vagy személy milyen keretek és szabályrendszer mellett határozza meg és hogyan tesznek eleget a javadalmazási kérdéseket érintő tájékoztatási kötelezettségeknek.

3.4.4.2 A menedzsment tagokkal kötött szerződések áttekintése az ajánlások szerint szintén a javadalmazási bizottság feladata. Az ilyen bizottságok hiánya okozta az ajánlás alacsony (21,95%) megfelelését is.

Az eltérésekre adott válaszok a javadalmazási bizottság hiányát jelölték meg, azonban a formai magyarázat mellett nem adták az eltérés tartalmi indokát.

3.4.4.3. Az ajánlások szerint a javadalmazási bizottság egyik fontos feladata lenne a javadalmazási kérdéseket érintő tájékoztatási kötelezettség teljesítésének ellenőrzése. Az ilyen bizottságok hiányában az ajánlásnak való megfelelést részben a megfelelés alacsony aránya (24,39%), részben az eltérésektől való indokolások előzőekben is részletezett minősége jellemezte.

3.4.7. Az ajánlások kitérnek a javadalmazási bizottság személyi összetételére is, amelynél alapkövetelmény a tagok függetlensége. Az ajánlásnak történő megfelelés alacsony aránya (21,95%) azt jelzi, hogy a társaságok többsége a javadalmazási feladatok ellátása kapcsán nem hozza létre az ezzel kapcsolatos szervezeti intézkedéseket, vagy ahol létrehozza, az ilyen szervezet függetlensége sem állapítható meg maradéktalanul.

3.5. Bizottságok összevonása

3.5.1. A jelölőbizottság és javadalmazási bizottság összevonására vonatkozó indokait összesen 5 kibocsátó (12,2 %) hozta nyilvánosságra, az alacsony szám azonban az ajánlás jellegéből is következik, tekintettel arra, hogy annak eleve csak azon kibocsátók felelhetnek meg, amelyek összevontan működtetik a jelölőbizottságot és a javadalmazási bizottságot.

3.5.2. A kibocsátók 26,8 %-a, azaz 11 társaság adott ki tájékoztatást arról, hogy az igazgatóság / igazgatótanács látja el a jelölőbizottság bizottság feladatait. A megfelelési szint az előző évihez képest 1,8 %-os javulást mutat.

A nemleges válaszok indoka részben az, hogy nem az igazgatóság / igazgatótanács látja el ezeket a feladatokat, azonban – eltérő okokból - azon kibocsátók esetében sem került minden esetben az ajánlás szerinti tájékoztatás kiadására, amelyeknél az igazgatóság / igazgatótanács látja el a jelölőbizottság bizottság feladatait.

3.5.2.1. A kibocsátók 29,3 %-a, azaz 12 társaság adott ki tájékoztatást arról, hogy az igazgatóság / igazgatótanács látja el a javadalmazási bizottság feladatait. A megfelelési szint az előző évihez képest 1,8 %-os javulást mutat.

A nemleges válaszok indoka részben az, hogy nem az igazgatóság / igazgatótanács látja el ezeket a feladatokat, azonban – eltérő okokból - azon kibocsátók esetében sem került minden esetben az ajánlás szerinti tájékoztatás kiadására, amelyeknél az igazgatóság / igazgatótanács látja el a javadalmazási bizottság feladatait.

4. Átláthatóság és nyilvánosságra hozatal

4.1.1. A BÉT kibocsátók túlnyomó többsége (78,05%) készített nyilvánosságra hozatali irányelveket az ezt előíró ajánlás alapján, ez kis mértékű javulás az előző évi megfeleléshez képest. A meg nem felelés általános magyarázata az, hogy az adott kibocsátó a hatályos magyar és uniós jogszabályoknak, a BÉT szabályzatoknak és a felügyeleti határozatoknak megfelelően jár el.

4.1.2. Szinte valamennyi kibocsátó (97,56%) biztosította, hogy az információ szolgáltatás során minden részvényes, piaci szereplő azonos elbánás alá essen, és, hogy honlapját a nyilvánosságra hozatali szempontok és a befektetők tájékoztatását szem előtt tartva alakítja ki.

4.1.3. A kibocsátók 68,29%-a válaszolt igennel arra a kérdésre, hogy nyilvánosságra hozatali irányelveik kitérnek az elektronikus, internetes közzététel eljárásaira, így ezzel alacsonyabb a megfelelés, mint a 4.1.1. számú ajánlásnál. A magyarázatok egyrészt követik a 4.1.1. sz. ajánlásra adott magyarázatokat,

másrészt kiemelik, hogy nem volt szükség külön ilyen eljárásokra kitérni. A honlapját szinte valamennyi kibocsátó (97,56%) a nyilvánosságra hozatali szempontok és a befektetők tájékoztatását szem előtt tartva alakította ki.

4.1.4. A nyilvánosságra hozatali folyamatok hatékonyságát célzó felmérést a kibocsátók túlnyomó többsége (85,37%) elvégezte. A nemleges válaszok magyarázata közt szerepelt az, hogy nem az igazgatóság végezte a felmérést, illetve, hogy a jogszabályi elvárásokon túl nincsenek nyilvánosságra hozatali irányelvek. Ennél lényegesen kisebb megfelelést értek el a kibocsátók az arra vonatkozó javaslatoknál, miszerint a nyilvánosságra hozatali irányelvek terjedjenek ki az Ajánlásokban foglalt szempontokra (60,98%), és az igazgatóság / igazgatótanács a nyilvánossági folyamatok hatékonyságára vonatkozó vizsgálatának eredményéről az éves jelentésben tájékoztassa a részvényeseket (29,27%) – ez utóbbi megfelelés ugyan javult tavalyi értékhez képest, de még mindig rendkívül alacsony.

4.1.6. A kibocsátók 73,17%-a (az előző évvel szinte megegyező szinten) felelt meg annak az ajánlásnak, amely előírja, hogy az igazgatóság / igazgatótanács az éves jelentésében és honlapján tájékoztassa a nyilvánosságot stratégiai céljairól, a fő tevékenységével, üzleti etikával, az egyéb érintett felekkel kapcsolatos irányelveiről is. A nemleges válaszokkal kapcsolatos magyarázatok a jogszabályi közzétételekre utalnak, illetve arra, hogy az üzleti etikával és egyéb érintett felekkel kapcsolatban nem készültek irányelvek az adott kibocsátónál.

4.1.7. A társaság pénzügyi kimutatásainak IFRS elveknek megfelelő elkészítésével kapcsolatos javaslatnak a kibocsátók túlnyomó többsége, 87,8%-a megfelel. Ez a megfelelés javulás a tavalyi 82,5%-os értékhez képest.

4.1.8. A kibocsátók valamivel több, mint fele (53,66%) felelt meg annak az ajánlásnak, amely előírja, hogy az igazgatóság / igazgatótanács az éves jelentésben nyilatkozzon arról, hogy az éves pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatával megbízott könyvvizsgáló gazdasági szervezet milyen jellegű, és nagyságrendű egyéb megbízást kapott a társaságtól, illetve annak leányvállalatától. Ez kis mértékű javulás az előző évhez képest (50%). A nemleges válaszok egy részének az indoka az, hogy az adott időszakban nem volt ilyen egyéb megbízás, azaz nem tudható, hogy megfeleltek-e volna, ha van.

4.1.9. A kibocsátók 65,85%-a felelt meg annak az ajánlásnak, amely előírja, hogy a társaság éves jelentésében, illetve honlapján hozza nyilvánosságra az igazgatóság / igazgatótanács, felügyelőbizottság és a menedzsment tagjainak szakmai pályafutásáról szóló információkat. A nemleges válaszok jelentős részének az a magyarázata, hogy az adott információ nem mindegyik fórumon került közzétételre, továbbá, hogy az információ a tagok jelölésekor, illetve megválasztásukról szóló előterjesztésben került bemutatásra. A megfelelési szint romlott a tavalyi 72,5%-os értékhez képest.

4.1.10. A kibocsátók 75,61%-a (jelentősen több, mint a tavalyi 67,5%) felelt meg annak az ajánlásnak, amely előírja, hogy a társaság adjon tájékoztatást az igazgatóság / igazgatótanács, felügyelőbizottság belső szervezetéről, működéséről. A meg nem felelésnek több esetben az a magyarázata, hogy a

társaság nem tesz külön közzé tájékoztatást, mivel az információt valamely társasági dokumentum (pl. Alapszabály, testületi ügyrend) tartalmazza.

Még mindig alacsony, bár a tavalyi 40%-os értékhez képest kis mértékben javuló megfelelési arány (41,46%) mutatkozott abban a kérdésben, hogy a társaságnak tájékoztatást kell adnia az igazgatóság / igazgatótanács, menedzsment munkájának, valamint az egyes tagok értékelésekor figyelembe vett szempontokról. Több nemleges válasz magyarázata az volt, hogy nincs előzetes vagy külön szempontrendszer, az értékelés egyedi jellegű, valamint ez az információ az éves rendes közgyűlési folyamat során elérhető a nyilvánosság részére.

4.1.11. A kibocsátók közel fele (48,78%) nyilatkozott pozitívan arra az ajánlásra, amely szerint a társaságnak az éves jelentésében, illetve honlapján a javadalmazási nyilatkozatban tájékoztatnia kell a nyilvánosságot az alkalmazott javadalmazási irányelvekről, azon belül az igazgatóság / igazgatótanács, felügyelőbizottság és a menedzsment tagjainak díjazásáról, javadalmazásáról. A nemleges válaszok nagy aránya összefüggésben van a szigorú kérdésfeltevéssel, ugyanis több feltételnek is meg kell felelni (személyi kör: igazgatóság / igazgatótanács, felügyelőbizottság és a menedzsment tagjai; közzétételi hely/közzététel formája: éves jelentés, honlap, javadalmazási nyilatkozat), így akik nem készítettek javadalmazási nyilatkozatot, vagy csak egy helyen tették közzé az információkat, azok nem válaszoltak. Összességében a válaszok és kibocsátó magyarázatok alapján a kibocsátó több, mint fele megismerhetővé teszi az igazgatóság / igazgatótanács, felügyelőbizottság és a menedzsment tagjainak javadalmazását valamilyen formában.

4.1.12. A kibocsátók kevesebb mint fele (39,02%) felelt meg annak az ajánlásnak, miszerint az igazgatóságnak / igazgatótanácsnak közzé kell tennie a kockázatkezelési irányelveit (belső kontrollrendszer, az alkalmazott kockázatkezelési alapelvek és alapvető szabályokra, illetve a főbb kockázatok áttekintő ismertetése). A nemleges válaszok tipikus magyarázata az volt, hogy a társaság csak a jogszabályban foglaltakat teszi közzé. Több olyan kibocsátó van, amelyik már 2.8.3. – 2.8.5. ajánlásoknak sem felel meg, így nincs mit közzétennie. Nyolc további kibocsátó megfogalmazta belső kontroll rendszerrel kapcsolatos elveit, azonban azt nem hozza nyilvánosságra. Ehhez megjegyezzük, hogy a Számviteli törvény alapján a kockázatkezelési politikát és az üzleti évben felmerülő főbb kockázatokat az éves beszámoló részeként elkészített üzleti jelentésben be kell mutatni.

4.1.14. A kibocsátók kevesebb, mint fele (48,78%) megfelelt annak az ajánlásnak, amely szerint a társaság honlapján nyilvánosságra kell hozni a bennfentes személyeknek a társaság részvényei értékpapír kereskedelmével kapcsolatos irányelveit. A meg nem felelés leggyakoribb magyarázata az volt, hogy a kibocsátó megfelelően a jogszabályoknak és rendelkezik a szükséges belső szabállyal.

A kibocsátók túlnyomó többsége (80,49%) megfelelt annak az ajánlásnak, amely szerint az éves jelentésben és a társaság honlapján fel kell tüntetni az igazgatóság / igazgatótanács, felügyelőbizottság, és a menedzsment tagok a társaság értékpapírjaiban fennálló részesedését, illetve a részvény-alapú ösztönzési rendszerben fennálló érdekeltségét. A meg nem felelés főbb magyarázatai: nincs részvény alapú ösztönzési rendszer, illetve a kibocsátó csak a jogszabályban előírtak közzétételének felelt meg, vagy jellemzően csak a gyorsjelentésekben / éves beszámolóknak ad erről tájékoztatást.

4.1.15. A kibocsátók kevesebb, mint fele (46,34%) felelt meg annak az ajánlásnak, amely előírja, hogy az éves jelentésben és a társaság honlapján közzé kell tenni az igazgatóság / igazgatótanács tagjainak és a menedzsment bármilyen harmadik féllel való kapcsolatát, amely a társaság működését befolyásolhatja. A negatív válaszok többségének magyarázata az volt, hogy nem volt ilyen, illetve nem áll fenn ilyen kapcsolat.

4.1.5., 4.1.13., 4.1.16. Azokban az esetekben, ahol jogszabály vagy tőzsdei szabályzat részben vagy egészében lefedi a BÉT vonatkozó ajánlását, illetve javaslatát, a kibocsátók egészének vagy a vonatkozó részvény kategóriába tartozó kibocsátók megfelelése szinte teljes körű:

4.1.5. Az eseménynaptár kibocsátói honlapon történő közzétételi ajánlásának egy kivétellel valamennyi prémium kategóriába tartozó kibocsátó megfelel, míg rajtuk kívül csak négy standard és kettő technikai kategóriába tartozó társaság felel meg az ajánlásnak. Ennek eredményeként az összes kibocsátóra vetített megfelelés 56,1%, ami jelentősebb javulás az előző évhez képest (45%). Ennek oka egyértelműen az, hogy a BÉT ÁÜSZ szerint „A Részvények Prémium kategóriában szereplő részvények Kibocsátói kötelesek minden év január 1-jéig (eltolt üzleti év esetén az üzleti év első napjáig) közzétenni társasági eseménynaptárukat [...]”.

4.1.13. Egy besorolás alatt levő kibocsátót kivéve valamennyi kibocsátó megfelel annak az ajánlásnak, amely előírja, hogy a piaci szereplők tájékoztatása érdekében a társaság évente, az éves jelentés közzétételekor, nyilvánosságra hozza felelős társaságirányítással kapcsolatos jelentését. Ennek oka egyértelműen az, hogy a BÉT ÁÜSZ előírja, hogy „A Részvény kibocsátója köteles a Tőzsde által kiadott „Felelős Társaságirányítási Ajánlások” alapján készült Felelős Társaságirányítási Jelentését az éves jelentés közzétételeivel egyidejűleg a Közzétételi Szabályok szerint közzétenni.”

4.1.16. A kibocsátók általi angol nyelvű tájékoztatással kapcsolatos javaslatnak két kivétellel valamennyi prémium kategóriába tartozó kibocsátó megfelel, míg rajtuk kívül csak egy standard kategóriába tartozó társaság felel meg. Ennek eredményeként az összes kibocsátóra vetített megfelelés 41,46%. Ennek oka egyértelműen az, hogy a BÉT ÁÜSZ szerint „A Részvények Prémium kategóriába bevezetett vagy sorolt Kibocsátók választott nyelvként (vagy választott nyelveik egyikeként) kötelesek az angol nyelvet megjelölni.” A megfelelési szint számottevően javult az előző évi 32,5%-os értékhez képest.

